

Bakgrundsdokument om Svanenmärkta
Produkter för fordonsvård

Version 6.17 • 31 augusti 2020 – 30 juni 2027

Innehåll

1	Miljöpåverkan av produkter för fordonsvård	4
1.1	FN:s hållbarhetsmål	5
2	Motivering av kraven	7
2.1	Produktgruppsdefinition	7
3	Generella krav.....	7
4	Krav på ingående ämnen	13
5	Ekotoxicitet och bionedbrytbarhet	30
6	Krav på spolarvätska.....	35
7	Förpackningar och användarinformation	42
8	Effektivitet	51
9	Kvalitets- och myndighetskrav.....	52
10	Områden utan krav	54
11	Ändringar jämfört med tidigare generation	55

013 Produkter för fordonsvård, version 6.17, 14 oktober 2025

Observera. I detta bakgrundsdocument förekommer större sammanhängande textavsnitt på flera olika skandinaviska språk. Orsaken är att Nordisk Miljömärknings kriterier utvecklas i ett nordiskt samarbete, där alla länder är med i processen.

Nordisk Miljömärkning anser att denna variation i språken, så länge det handlar om större sammanhängande avsnitt, kan betraktas som en bekräftelse på det nordiska samarbete som är styrkan i utvecklingen av Svanens kriterier.

Kontaktinformation

Nordiska Ministerrådet beslutade 1989 att införa en frivillig officiell miljömärkning, Svanen. Nedanstående organisationer/företag har ansvaret för det officiella miljömärket Svanen på uppdrag av respektive lands regering. För mer information se webbplatserna:

Danmark

Miljömärkning Danmark
info@ecolabel.dk
www.svanemaerket.dk

Finland

Miljömärkning Finland
joutsen@ecolabel.fi
www.joutsenmerkki.fi

Sverige

Miljömärkning Sverige
info@svanen.se
www.svanen.se

Island

Uhmverfis- og orkustofnun
svanurinn@uos.is
www.svanurinn.is

Norge

Miljømerking Norge
hei@svanemerket.no
www.svanemerket.no

Detta dokument får
kopieras endast i sin
helhet och utan någon
form av ändring. Citat
får göras om källan,
Nordisk
Miljömärkning,
omnämns.

1 Miljöpåverkan av produkter för fordonsvård

Tabellen nedan visar en samlad analys av produktgruppen i förhållande till MEKA och RPS. MEKA står för material, energi, kemikalier och annat medan RPS betyder relevans, potential och styrbarhet. MEKA-analysen beskriver produktgruppens miljöbelastning och bidrar därför huvudsakligen till relevansen i den efterföljande RPS-analysen. Relevansen bedöms utifrån vilka miljöproblem som finns för produktgruppen och hur omfattande de är. Potentialen bedöms med avseende på möjlig miljövinst inom den specifika produktgruppen. Styrbarheten bedöms utifrån huruvida miljömärkningen Svanen kan åtgärda miljöproblemen.

Alla områden i MEKA-analysen som värderas ha hög RPS är grönmarkerade. Nordisk Miljömärkning ställer krav på alla områden med hög RPS i kriterierna för Svanenmärkning av produkter för fordonsvård. Detta beskrivs närmare längre ned.

Tabell 1 **Analys av produktgruppen i förhållande till MEKA och RPS**

	Materialfas	Produktionsfas	Bruksfas	Avfallsfas	Transport
Material	Förpacknings-material	Produktion av förpackningar: Behandlings-behållare och rör	Det man rengör och polerar med (svamp, borste, högtrycks-tvätt, trasa)	Förpackningar förbränns, återanvänds eller recirkuleras	Lastpallar, inplastning eller kartong
Energi	Råvaru-produktion, energi till utvinning av olja/veg. olja och därmed utsläpp av CO ₂	Energi-användning och CO ₂ -utsläpp under processen (framställning av förpackningar och blandning av kemikalierna)	Professionell användare: El för tvätthallen (inkl. varmvatten) Konsument: El till varmvatten	Vattenreningsverk (rening av avloppsvatten) Energi från förbränning av förpackningar	Transport av råvaror och färdiga produkter
Kemikalier	Utvinning av tensider, etanol och andra råvaror från olja eller plantor (förnybara resurser)	Kemikalier till tvätt av utrustningen mellan batcher och olja till underhåll av maskiner	Professionell användare och konsument: Generering av POCP	Nedbrytbarhet, allergi (konservering och parfym), fara för vattenmiljön, dosering / överdosering	Inga kemikalier i transport-fasen
Annat	Arbetsmiljö och ekosystem	Arbetsmiljö, ledningssystem	Proffs och konsument: arbetsmiljö (inkl. allergi), effektivitet	Toxisk trafikfilm (oljefilm med partiklar från vägbanan och avgaser)	Ecodriving och logistik

För produkter för fordonsvård som inte används i tvätthallar är risken stor att de släpps direkt ut i vattenmiljön utan att passera en reningsanläggning.

Spolarvätska leds alltid direkt till recipienten. Det handlar dessutom om produkter som är avsedda att rengöra/polera objekt som utsätts för kraftig nedsmutsning i form av exempelvis oljerester, smuts från vägar och räls samt tång och alger. Egenskaper som biologisk nedbrytbarhet, både aerobt och anaerobt, bioackumulerbarhet och ekotoxicitet för vattenlevande organismer är därför viktiga miljöparametrar för alla ingredienser.

De ingående ämnenas förmåga att bilda marknära ozon genom fotokemiska reaktioner är ett annat miljöproblem som behandlas i kriterierna.

I produkter för fordonsvård är de flesta råvarorna organiska ämnen. Det används både förnybara och icke förnybara organiska råvaror samt råvaror som är syntetiserade från både förnybara och icke förnybara källor. I det långa loppet är mängden icke förnybara råmaterial begränsad eftersom de utvinns ur fossil olja. Förnybara råvaror fylls däremot på genom naturliga processer, men det är viktigt att de produceras hållbart för att minska miljöpåverkan. Möjliga negativa effekter vid icke hållbar produktion av förnybara råvaror är bland annat användning av miljöfarliga bekämpningsmedel, genmodifiering och användning av landområden som ursprungligen är viktiga biotoper så som regnskog eller som skulle kunna användas till livsmedelsproduktion. Nordisk Miljömärkning ställer därför krav som sätter fokus på inköp av hållbara förnybara råvaror.

Miljöpåverkan beror på hur och var produkterna används. Därför är det nödvändigt med användarinformation om exempelvis dosering och val av tvättplats. Det är viktigt att Svanenmärkta produkter är lika bra eller bättre än andra konkurrerande produkter och kriterierna innehåller därför krav på produkternas effektivitet.

EU-kommissionen skriver i sin handlingsplan "Closing the loop – An EU action plan for the Circular Economy"¹ att övergången till en mer cirkulär ekonomi är ett viktigt bidrag till EU:s arbete med att utveckla en hållbar, koldioxidsnål, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi. Handlingsplanen har ett tydligt fokus på och återvinning, särskilt när det gäller förpackningsmaterial. Nordisk Miljömärkning ställer därför ambitiösa förpackningskrav som stöder återvinning och cirkulär ekonomi.

1.1 FN:s hållbarhetsmål

Nedan beskrivs Svanenmärkning av produkter för fordonsvård i förhållande till FN:s hållbarhetsmål.

Svanenmärkningen bidrar aktivt till att uppfylla mål 12 om att "Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster".

Svanenmärkta produkter för fordonsvård har en minskad miljöbelastning från både produktion, användning och återvinning.

Svanenmärkta produkter för fordonsvård bidrar till mål 12 på följande sätt:

- Strikta kemikaliekrav på exempelvis biologisk nedbrytbarhet och ekotoxicitet säkerställer **minimala utsläpp av akvatiskt toxiska och svårnedbrytbara ämnen till jord- och vattenmiljön.**
- **Strikta kemikaliekrav** minskar också mängden farliga ämnen och främjar ett hälsosamt liv för alla. Exempelvis är alla ämnen som klassificeras som

¹ European Commission. 2015. Closing the loop - An EU action plan for the Circular Economy.

cancerframkallande, mutagena, reproduktionsstörande eller allergiframkallande och de som EU listar som möjliga hormonstörande ämnen, förbjudna.

- Krav som begränsar användningen av lättflyktiga organiska föreningar minskar bildning av marknära ozon och bidrar därmed till en **bättre luftkvalitet**.
- Krav på återvinningsdesign av förpackningar och förslutningar tillåter att materialet kan **återvinnas** efter användning och därmed stödja cirkulär ekonomi.
- Fokus på ökad användning av hållbara förnybara råvaror bidrar till **hållbar förvaltning och effektiv användning av naturresurser**.

Svanenmärkta produkter för fordonsvård bidrar till andra mål på följande sätt:

Mål 3: Minskar användningen av hälso- och miljöfarliga ämnen

- Alla ämnen som klassificeras som cancerframkallande, mutagena, reproduktionsstörande eller allergiframkallande och de som EU listar som möjliga hormonstörande ämnen är förbjudna.

Mål 6: Begränsar utsläpp av farliga kemikalier och bidrar till bättre vattenkvalitet

- Krav på biologisk nedbrytbarhet och ekotoxicitet säkerställer minimala utsläpp av akvatiskt toxiska och svårnedbrytbara ämnen till jord- och vattenmiljön.
- Alla ämnen som klassificeras som cancerframkallande, mutagena, reproduktionsstörande och de som EU listar som möjliga hormonstörande ämnen är förbjudna.

Mål 14: Förhindrar förorening av haven

- Fosforföreningar som förorenar haven får inte ingå i produkter för båtar och fartyg.
- Krav på biologisk nedbrytbarhet och ekotoxicitet säkerställer minimala utsläpp av akvatiskt toxiska och svårnedbrytbara ämnen till jord- och vattenmiljön.
- Alla ämnen som klassificeras som cancerframkallande, mutagena, reproduktionsstörande och de som EU listar som möjliga hormonstörande ämnen är förbjudna.

Mål 15: Främjar biologisk mångfald och hållbar användning av ekosystemen på land

- Etanol från GMO (genmodifierade organismer) är förbjuden eftersom det odlas på ett icke hållbart sätt.
- Krav på hållbara förnybara råvaror, till exempel etanol i spolarvätska

2 Motivering av kraven

Det här kapitlet presenterar kraven, bakgrunden till kraven, valda kravnivåer och eventuella ändringar från generation 5. Bilagorna återfinns i kriteriedokumentet ”Svanenmärkning av produkter för fordonsvård, generation 6”.

2.1 Produktgruppsdefinition

Produkter som har en rengörande effekt (t.ex. avfettningsmedel, schampo och spolarvätska) och/eller polerande funktion (t.ex. vax och poleringsmedel) för skötsel av bilar, bussar, lastbilar, båtar, skepp, plan, motorcyklar, cyklar och liknande samt tåg och andra spårgående transportmedel kan Svanenmärkas.

Både konsumentprodukter och produkter för professionell användning kan Svanenmärkas.

Avrinningsmedel för automatiska tvättanläggningar kan endast Svanenmärkas om de ingår i ett system tillsammans med andra Svanenmärkta rengörande och/eller polerande produkter för automattvätt. Samtliga produkter i systemet måste vara Svanenmärkta.

Kriterierna omfattar inte produkter som främst riktar sig till andra användningsområden än skötsel av bilar, bussar, lastbilar, båtar, skepp, plan, motorcyklar, cyklar och liknande samt tåg och andra spårgående transportmedel.

Specialprodukter såsom rostskyddsmedel, borttagningsmedel för påväxt på båtbottnar, båtbottnfärger, träolja och redskap för mekanisk rengöring (t.ex. tvättsvampar, borstar, trasor eller liknande) kan inte Svanenmärkas i enlighet med dessa krav.

Produktgruppen har blivit utvidgad med produkter för tåg och andra spårgående transportmedel i samband med revisionen till kriteriegeneration 6.

3 Generella krav

Kraven i kriteriedokumentet och tillhörande bilagor gäller för samtliga ingående ämnen i Svanenmärkta produkter för fordonsvård. Föroreningar räknas inte som ingående ämnen och undantas därmed kraven.

Ingående ämnen och föroreningar definieras enligt nedan, om inte annat anges i de enskilda kraven.

- Ingående ämnen: Alla ämnen i den Svanenmärkta produkten, inklusive tillsatta additiv (t.ex. konserveringsmedel och stabilisatorer) från råvarorna. Kända avspaltningsprodukter från ingående ämnen (t.ex. formaldehyd, arylamin, in situ-genererade konserveringsmedel) räknas också som ingående ämnen.
- Föroreningar: Rester från produktionen inkl. råvaruproduktionen som återfinns i en råvara eller den färdiga Svanenmärkta produkten

motsvarande koncentrationer <100,0 ppm (<0,01000 viktprocent, <100,0 mg/kg) i den Svanenmärkta produkten.

- Föroreningar i en råvara i koncentrationer ≥ 10000 ppm ($\geq 1,000$ viktprocent, ≥ 10000 mg/kg) i råvaran räknas alltid som ingående ämnen, oavsett koncentrationen i den Svanenmärkta produkten.

Exempel på vad som räknas som föroreningar är resthalter av följande:

Reagenser inklusive monomerer, katalysatorer, biprodukter, ”scavengers” (dvs. kemikalier som används för att eliminera/minimera oönskade ämnen), rengöringsmedel till produktionsutrustning, ”carry-over” från andra eller tidigare produktionslinjer.

O1 Beskrivning av produkten

Ansökaren ska uppge följande information om produkten:

- Beskrivning av produktens användningsområde.
- Produktens volym.
- Samtliga handelsnamn om produkten säljs i flera länder.
- Om produkten är avsedd för konsumenter eller professionell användning.
- Om produkten är avsedd för manuell tvätt eller automattvätt och om den ingår i ett system tillsammans med andra Svanenmärkta rengörande och/eller polerande produkter för automattvätt.
- Produktens dosering angiven som g/liter brukslösning och en redogörelse för hur detta värde är framtaget utifrån rekommenderad dosering på etikett/produktblad.

☒ Beskrivning av produkten i enlighet med bilaga 1.

☒ Produktblad och etikett kan skickas in som en del av dokumentationen.

Bakgrund till krav O1

En beskrivning av produkten enligt krav O1 behövs för att Nordisk Miljömärkning ska kunna värdera om den omfattas av produktgruppsdefinitionen.

Kravet är uppdaterat i förhållande till kriteriegeneration 5 med avseende på att det ska redogöras för hur produktens dosering i g/liter brukslösning är framtagen utifrån rekommenderad dosering på etikett/produktblad.

O2 Recept

Ansökaren ska ange fullständigt recept för produkten. Receptet ska innehålla följande information för varje ingående råvara:

- Handelsnamn
- Kemiskt namn för huvudkomponent och eventuella additiver (t.ex. färgämnen, konserveringsmedel och stabilisatorer)

- Ingående mängd (både med och utan lösningsmedel, t.ex. vatten)
- CAS-nr / EC-nr
- Funktion
- DID-nr* för ämnen som kan placeras in på DID-listan

** DID-nummer är nummer för ingrediensen på DID-listan, version 2016 eller senare, som används vid beräkning av kemikaliekrav. DID-listan kan hämtas från Nordisk Miljömärknings hemsidor, se adresser på sidan 3.*

- ☒ Fullständigt recept för produkten i enlighet med kravet. Nordisk Miljömärknings beräkningsark kan användas. Det kan hämtas från våra hemsidor.
- ☒ Säkerhetsdatablad för varje råvara enligt gällande europeisk lagstiftning (bilaga II i REACH, förordning 1907/2006/EF).

Bakgrund till krav O2

Nordisk Miljömärkning behöver fullständigt recept för produkten för att kunna kontrollera om den uppfyller kraven.

Kravet är oförändrat i förhållande till generation 5 av kriterierna.

O3 Hållbara råvaror

Licensinnehavaren ska dokumentera att den arbetar med att öka sina inköp av hållbara förnybara råvaror och/eller att den kräver att producenten arbetar med att öka sina inköp av hållbara förnybara råvaror i Svanenmärkta produkter för fordonsvård. Det kan exempelvis göras genom att främja certifierade råvaror, undvika problematiska råvaror, byta fossila råvaror till hållbara råvaror eller öka andelen palmolja som är certifierad med RSPO (Round Table for Sustainable Palm Oil). Målen ska vara kvantitativa, tidsbaserade och fastställda av företagsledningen.

Förnybar råvara definieras som en råvara som kommer från biologiskt material som kontinuerligt förnyas i naturen inom en kortare framtid, t.ex. spannmål och trä (Europeisk standard EN 16575:2014).

- ☒ Policy eller motsvarande dokumentation på licensinnehavarens arbete för hållbara, förnybara råvaror i Svanenmärkta produkter, inklusive kvantitativa och tidsbaserade mål som är fastställda av företagsledningen.

Bakgrund till krav O3

I produkter för fordonsvård används ingående ämnen från både förnybara och icke förnybara organiska råmaterial. Med förnybara råvaror menas här både vegetabiliska och animaliska råvaror, exempelvis palmolja, kokosolja, rapsolja

och bivax. Därtill förekommer mineraler som delar i organiska råvaror och i exempelvis pigment.

De förnybara basmaterial som används i produkter för fordonsvård är vanligen olika oljor, fetter och sukros från sockerrör. De används för att producera bland annat tensider och lösningsmedel.

Nordisk Miljömärkning arbetar generellt med att främja förnybara råvaror framför fossila. Syftet med kravet är att öka fokus på råmaterialens ursprung och att licensinnehavaren ska öka sina inköp av hållbara förnybara råvaror. Andelen hållbara, förnybara råvaror i Svanenmärkta produkter för fordonsvård förväntas därför öka under kriteriernas giltighetstid.

Kravet gäller för de Svanenmärkta produkterna och inte för hela företaget eftersom Svanenmärkningen är en produktmärkning. Nordisk Miljömärkning kan dock godkänna policys på företagsnivå.

Kravet är nytt i förhållande till generation 5 av kriterierna.

O4 Klassificering av produkten

Produkten får inte vara klassificerad enligt tabell 2.

Tabell 2 Klassificering av produkt

CLP-förordning 1272/2008:		
Faroklass	Kod för faroklass och kategori	Faroangivelsekod och kompletterande faroangivelse
Farligt för vattenmiljön	Aquatic Acute 1	H400
	Aquatic Chronic 1	H410
	Aquatic Chronic 2	H411
	Aquatic Chronic 3	H412
	Aquatic Chronic 4	H413
Farligt för ozonskiktet	Ozone	H420
Cancerogenitet*	Carc. 1A eller 1B	H350
	Carc. 2	H351
Mutagenitet i könsceller*	Muta. 1A eller 1B	H340
	Muta. 2	H341
Reproduktionstoxicitet*	Repr. 1A eller 1B	H360
	Repr. 2	H361
	Lact.	H362
Akut toxicitet	Acute Tox. 1 eller 2	H300
	Acute Tox. 1 eller 2	H310
	Acute Tox. 1 eller 2	H330
	Acute Tox. 3	H301
	Acute Tox. 3	H311
	Acute Tox. 3	H331
	Acute Tox. 4	H302
	Acute Tox. 4	H312
	Acute Tox. 4	H332
	<i>Undantag: Produkter till professionell användning kan vara klassificerade med H302.</i>	

Specifik organotokicitet: enstaka exponering och upprepad exponering	STOT SE 1 STOT SE 2 STOT RE 1 STOT RE 2	H370 H371 H372 H373
Frätande eller irriterande på huden	Skin Corr. 1, 1B eller 1C	H314 <i>Undantag: Produkter till professionell användning kan vara klassificerade med</i> <i>H314 Skin Corr. 1B eller 1C.</i> <i>H314 Skin Corr. 1, om klassificeringen beror på pH.</i>
Fara vid aspiration	Asp. Tox. 1	H304 <i>Undantag: Produkter till professionell användning kan vara klassificerade med H304.</i>
Luftvägs- eller hudsensibilisering	Resp. Sens. 1, 1A eller 1B Skin sens. 1, 1A eller 1B	H334 H317
Explosiv		H240
Extremt brandfarlig		H224
Mycket brandfarlig		H225 <i>Undantag: Spolarvätska kan vara klassificerad med H225.</i>

Var uppmärksam på att det är producenten som är ansvarig för klassificeringen.

** Inklusive alla kombinationer med angiven exponeringsväg och angiven specifik effekt. Exempelvis täcker H350 även klassificeringen H350i.*

- ☒ Säkerhetsdatablad för produkt enligt gällande europeisk lagstiftning (bilaga II i REACH, förordning 1907/2006/EF).
- ☒ Bilaga 2 för produkten eller motsvarande intyg ifyllt och undertecknat.
- ☒ Om undantag görs för H302 och/eller H304: Bekräftelse på att produkten är avsedd för professionell användning.
- ☒ Om undantag görs för H314: Dokumentation som styrker att klassificeringen beror på pH.

Bakgrund till krav O4

Nordisk Miljömärkning ställer krav på miljö- och hälsoklassificering av produkter för att säkerställa att produkter som är toxiska eller farliga för miljö och hälsa inte kan Svanenmärkas.

Profesjonelle produkter er unntatt fra en del av klassifiseringskravene (kun helsekrav, ikke miljøkrav) fordi brukeren ikke kommer i kontakt med produktene (dette på grunn av emballasjens utforming eller ved at produktene brukes på lukkede/automatiske vaskeanlegg).

Spylevæske er unntatt klassifiseringer for brannfare, da de av funksjonsmessige årsaker må inneholde alkohol.

Kravet är i huvudsak oförändrat i förhållande till generation 5 av kriterierna. För att tydligt signalera att CRM-ämnen är oönskade är dessa klassificeringar förbjudna även på produktnivå, utöver råvarunivå.

4 Krav på ingående ämnen

O5 Klassificering av ingående ämnen

Ingående ämnen får inte vara klassificerade enligt tabell 3.

Tabell 3 Klassificering av ingående ämnen

CLP-förordning 1272/2008:		
Faroklass	Kod för faroklass och kategori	Faroangivelsekod
Cancerogenitet*	Carc. 1A eller 1B Carc. 2	H350 H351**
Mutagenitet i könsceller*	Muta. 1A eller 1B Muta. 2	H340 H341
Reproduktionstoxicitet*	Repr. 1A eller 1B Repr. 2 Lact.	H360 H361 H362
Luftvägs- eller hudsensibilisering***	Resp. Sens. 1, 1A eller 1B Skin Sens. 1, 1A eller 1B	H334 H317

* Inklusive alla kombinationer med angiven exponeringsväg och angiven specifik effekt. Exempelvis täcker H350 även klassificeringen H350i.

** Komplexbildare av typen MGDA och GLDA kan innehålla föroreningar av NTA i råvaran i koncentrationer under 0,2 %, om koncentrationen NTA i produkten är under 0,1 %.

*** Undantag från klassificeringen:

- Produkter till professionell användning om förpackningen är utformad så att användaren inte riskerar att komma i kontakt med produkten.
- Parfymmer (se separata krav i O9).
- Sensibiliserande konserveringsmedel.

- ☒ Säkerhetsdatablad för varje råvara enligt gällande europeisk lagstiftning (bilaga II i REACH, förordning 1907/2006/EF).
- ☒ Bilaga 2 för produkten och bilaga 3 för samtliga råvaror eller motsvarande intyg ifyllda och undertecknade.
- ☒ För produkter till professionell användning som undantas från H334 och/eller H317: Dokumentation som visar att förpackningen är utformad så att användaren inte riskerar att komma i kontakt med produkten.

Bakgrund till krav O5

Kravet är en sammanslagning av två tidigare krav på allergiframkallande ämnen respektive CMR-ämnen och innebär att ingående ämnen inte får vara klassificerade som cancerogena, mutagena, reproduktionsskadliga eller sensibiliserande.

Att utesluta CMR-ämnen är en viktig parameter ur hälsosynpunkt.

Komplexbildare som ersätter EDTA (GLDA och MGDA) innehåller små mängder av NTA som rester från råvaruproduktion. NTA som förorening i komplexbildare undantas därför kravet men med begränsningen att koncentrationen ska vara under 0,2 % i råvaran och under 0,1 % i slutprodukten - som är "best practise" i branschen idag.

Nordisk Miljömärkning vill minimera mängden sensibiliserande ämnen i produkterna för att minska risken för allergier. Vid manuell användning av produkter för fordonsvård kan produkterna komma i direktkontakt med händerna. Professionella produkter för automattvätt undantas från kravet om förpackningen är utformad så att användaren inte riskerar att komma i kontakt med produkten. Parfymer och sensibiliserande konserveringsmedel undantas från kravet.

Kravet är skärpt i förhållande till kriteriegeneration 5 med hänsyn till sensibiliserande ämnen och att en gräns för hur mycket NTA som får finnas i råvaran är införd.

O6 Organiska ämnen, nedbrytbarhet

Samtliga organiska ämnen och deras nedbrytningsprodukter ska vara:

- a) Lätt nedbrytbara enligt testmetod nr 301 A–F, nr 310 i OECD-riktlinjerna för testning av kemikalier eller andra vetenskapligt accepterade testmetoder om testresultatet är värderat av en opartisk instans och kontrollerat av Nordisk Miljömärkning.
- b) Anaerozt nedbrytbara i enlighet med ISO 11734, ECETOC nr 28, OECD 311 eller andra vetenskapligt accepterade testmetoder om testresultatet är värderat av en opartisk instans och kontrollerat av Nordisk Miljömärkning.

Följande föreningar är undantagna från kravet på nedbrytbarhet:

- icke-klorerade polymerer
- icke-klorerade naturliga och syntetiska vaxer*
- konserveringsmedel
- parfymer
- färgämnen i spolarvätska
- färgämnen i professionella produkter
- denatureringsmedel i etanol
- iminodisuccinat (DID-nr 2555)

- rosinsyra i tallolja**
- otvålbara ämnen i tallolja**
- kolväten, C11-20***

* Var uppmärksam på definitionen av och förbud mot mikroplast i krav 07.

** Undantaget gäller endast för produkter till professionell användning i slutna, automatiska tvätthallar.

*** Undantaget gäller endast anaerob nedbrytbarhet.

Se också undantaget från kravet på anaerob nedbrytbarhet för ämnen som inte är tensider (bilaga 4, punkt 7, Anaerob nedbrytbarhet).

- ☒ Den aeroba och anaeroba nedbrytbarheten för samtliga organiska ämnen i produkten med hänvisning till DID-listan, version 2016 eller senare. För ämnen som inte finns på DID-listan, eller när data på DID-listan saknas, ska den tillhörande dokumentationen skickas in. Se bilaga 4 för testmetoder och analyslaboratorier. Om en förening undantas från kravet på nedbrytbarhet, ange vilket undantag som den faller in under.

Bakgrund till krav O6

Krav på nedbrytbarhet av organiska ämnen minskar den möjliga ackumuleringen av svårnedbrytbara ämnen i avloppsslam och i andra relevanta fickor i miljön. På vissa ställen används slam som jordförbättringsmedel och då är det viktigt att slammet innehåller så låga halter som möjligt av svårnedbrytbara ämnen. Organiska ämnen med dålig nedbrytbarhet stannar kvar länge i miljön och ökar därmed riskerna för att miljön ska ta skada (särskilt ämnen som i tillägg har andra negativa miljö- eller hälsoegenskaper).

Nordisk Miljömärkning känner per idag inte till några relevanta substitut till de undantagna föreningarna.

Kravet är oförändrat i förhållande till generation 5 av kriterierna.

O7 Ämnen som inte får ingå i produkten

Följande ämnen får inte ingå i produkten:

- Färgämnen
Undantag: Produkter för professionell användning och spolarvätska får innehålla färgämnen.
- Linjära alkylbensensulfonater (LAS)
- Alkylfenoletoxylater (APEO) och/eller alkylfenolderivat (APD)
- EDTA (ethylenediaminetetraacetic acid) och dess salter samt DTPA (dietylenetriaminepentaacetat)
- Kvartenära ammoniumsalter som inte är lätt nedbrytbara
- Halogenerade organiska föreningar och hypokloriter

Undantag:

- *Sura produkter (pH <6) får innehålla bronopol.*
- *Neutrala och basiska produkter (pH ≥ 6) får innehålla bronopol om halten fri formaldehyd i den färdiga produkten inte överstiger 20 ppm (0,0020 viktprocent, 20 mg/kg)*. Halten fri formaldehyd måste mätas i den färdiga produkten. En beräkning baserad på halten fri formaldehyd i varje råvara kan inte tillämpas. Testlaboratoriet måste uppfylla kraven i bilaga 4.*

** Mätt med EPA 8315A, VdL-RL03, Merckoquant-metoden eller annan likvärdig testmetod.*

- Benzalkoniumklorid
- MG (methyldibromoglutaronitrile, CAS-nr 35691-65-7)
- MI (metylisotiazolinon, CAS-nr 2682-20-4)
- Nitromusker och polycykliska muskföreningar
- Ftalater

- Halogenerade och/eller aromatiska lösningsmedel

Undantag: Lösningsmedel i kallavfettning, mikroemulsioner och avrinningsmedel får innehålla ≤ 5000 ppm aromatiska kolväten som rest från renings-/raffineringsprocessen.

- Fluortensider och andra per- och polyfluorerade föreningar (PFAS)
- BHT (butylated hydroxytoluene, CAS-nr 128-37-0)

Undantag: Parfymen får innehålla < 100 ppm BHT förutsatt att halten i slutprodukten inte överstiger 1 ppm.

- HMDS (hexamethyldisiloxane, CAS-nr 107-46-0)
- Mikroplaster

Nordisk Miljömärkning har uppdaterat definitionen av mikroplaster genom att anta EU:s definition i REACH-begränsningen av syntetiska polymermikropartiklar, som trädde i kraft den 17 oktober 2023. Antingen ska den nya eller den gamla definitionen användas.

Ny definition: Mikroplaster är syntetiska polymermikropartiklar enligt definitionen i REACH-förordningen ((EG) nr 1907/2006), bilaga XVII, post nr 78: Fasta polymerer som uppfyller båda följande villkor:

- a. Ingår i partiklar och utgör minst 1 viktprocent av dessa partiklar, eller utgör en heltäckande ytbeläggning på partiklar.*
- b. Minst 1 viktprocent av de partiklar som avses i led a uppfyller något av följande villkor:*

i) Partiklarnas dimensioner mäter högst 5 mm vardera.

ii) Partiklarna är högst 15 mm långa och förhållandet mellan längd och diameter är större än 3.

Följande polymerer är undantagna från denna beteckning:

a) Polymerer som är resultatet av en polymerisering som ägt rum i naturen, oberoende av extraktionsprocessen och som inte har modifierats kemiskt.

b) Polymerer som är nedbrytbara i enlighet med tillägg 15 [till REACH-förordningen (EG) nr 1907/2006].

c) Polymerer som har en löslighet på mer än 2 g/l i enlighet med tillägg 16 [till REACH-förordningen (EG) nr 1907/2006].

d) Polymerer som inte innehåller kolatomer i sin kemiska struktur.

Observera: Följande avsnitt om "Begränsningsvillkor" gäller: 1 (koncentrationsgräns i blandningar), 2 (definitioner), 3 (partikelstorleksgränser). Övriga punkter gäller inte, t.ex. 4 (Punkt 1 gäller inte för utsläppande på marknaden av:), t.ex. 4(a) "syntetiska polymermikropartiklar, som ämnen i sig eller i blandningar, för användning på industriplatser", 5 (undantag), t.ex. 5(b) "syntetiska polymermikropartiklar vars fysikaliska egenskaper permanent förändras under avsedd slutanvändning på ett sådant sätt att polymeren inte längre omfattas av denna post".

Gammal definition: Mikroplaster definieras som partiklar som är mindre än 5 mm av olöslig makromolekylär plast som fås fram genom en av följande processer:

a) Polymerisering, såsom polyaddition eller polykondensation eller en liknande process som använder monomerer eller andra utgångsämnen.

b) Kemisk förändring av naturliga eller syntetiska makromolekyler.

c) Mikrobiell fermentering.

Undantag: Filmbildande produkter undantas från förbudet mot mikroplaster.

- **Hormonstörande ämnen enligt följande:**
 - Ämnen som anses vara potentiellt hormonstörande enligt EU-kommissionens Endocrine Disruptor priority list, category 1 och 2, eller kommande prioriteringslistor från EU-kommissionen.
https://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/pdf/final_report_2007.pdf (Appendix L, page 238 onwards)

- Ämnen som identifierats uppfylla eller troligen uppfylla WHO:s definition av ett hormonstörande ämne av danska Centre on Endocrine Disruptors (CeHoS).
http://www.cend.dk/files/DK_ED-list-final_2018.pdf (tabell 8 och 13), eller senare publikationer
 - Ämnen som identifierats som hormonstörande enligt de vetenskapliga kriterierna i biocidförordningen (EU 2017/2100) eller växtskyddsmedelsförordningen (EU 2018/605).
 - Ämnen som identifierats som hormonstörande av ECHA's ED Expert Group: <https://echa.europa.eu/fi/ed-assessment>
 - Ämnen som har evaluerats i EU att vara PBT (Persistent, bioaccumulable and toxic) eller vPvB (very persistent and very bioaccumulable), i enlighet med kriterierna i bilaga XIII i REACH, samt ämnen som inte utretts ännu men som uppfyller dessa kriterier.
 - Ämnen som värderas som "Substances of very high concern", som finns på kandidatlistan: <https://echa.europa.eu/candidate-list-table>.
- ☒ Undantag: D4 (oktametylcyclotetrasiloxan, CAS-nr 556-67-2), D5 (dekametylcyklopentasiloxan, CAS-nr 541-02-6) och D6 (dodecamethylcyclohexasiloxane, CAS-nr 540-97-6) se krav O8.
- ☒ Nanomaterial/-partiklar
- ☒ Nanomaterial/-partiklar definieras enligt EU kommissionens definition av nanomaterial daterat den 18 oktober 2011, "Ett naturligt, oavsiktligt framställt eller avsiktligt tillverkat material som innehåller partiklar i fritt tillstånd eller i form av aggregat eller agglomerat och där minst 50 % av partiklarna i antalsstorleksfördelningen har en eller flera yttre dimensioner i storleksintervallet 1–100 nm". Exempel är ZnO, TiO₂, SiO₂, Ag och laponite med partiklar i nanostorlek i koncentration över 50 %. Polymeremulsioner räknas inte som nanomaterial.
- ☒ Bilaga 2 för produkten och bilaga 3 för samtliga råvaror eller motsvarande intyg ifyllda och undertecknade.
- ☒ För neutrala och basiska produkter (pH ≥ 6) som innehåller bronopol: Testrapport för produkterna enligt EPA 8315A, VdL-RL03, Merckoquant-metoden eller annan likvärdig testmetod som visar att kravet uppfylls.

Bakgrund till krav O7

I dette kravet forbys generelt stoffer som man vet eller frykter har negative miljø- og helseeffekter - men som ikke fanges opp av andre krav. Enkelte av stoffene forbys riktignok også i andre krav, men er satt her for å tydeliggjøre og minimere faren for misforståelser.

Fargestoffer

Farve tilsættes som oftest af æstetiske årsager, men i nogle tilfælde hævdes det at være for at gøre korrekt dosering lettere. Der findes få undersøgelser som beskriver sundheds- og miljøegenskaberne ved farver. Generelt anses farver som unødvendige for produktets funktion og udelukkes derfor i produkter til konsumentbrug. Kravet gjelder ikke skylervæsker, da farge gjør det lettere å se under påfylling når den lyse skylervæsketanken er full.

Kravet är oförändrat i förhållande till generation 5 av kriterierna.

Lineære alkylbenzensulfonater (LAS)

Lineære alkylbenzensulfonater (LAS) er giftige for vandlevende organismer og ikke nedbrydbare i anaerobt miljø. LAS utelukkes i krav O6, men er likevel inkludert i listen over stoffer som ikke får inngå i Svanemerkede bil-, båt- og togpleiemidler, for å tydeliggjøre at LAS er et uønsket stoff.

Kravet är oförändrat i förhållande till generation 5 av kriterierna.

APEO och APD

Alkylfenoletoxylater (APEO) och/eller alkylfenolderivat (APD) är en grupp svårnedbrytbara tensider som har visat hormonstörande egenskaper. Ämnena är utfasade i de flesta produkter genom lagstiftning. APEO och APD utesluts även genom krav O6.

Kravet är oförändrat i förhållande till generation 5 av kriterierna.

EDTA (Ethylenediaminetetraacetic acid) och dess salter samt DTPA (dietylenetriaminepentaacetat)

EDTA används som komplexbildare i många kemisk-tekniska produkter. EDTA och dess salter samt DTPA är inte lätt nedbrytbara. I dag finns det mer miljöanpassade alternativ som är nedbrytbara och som kan ersätta EDTA, exempelvis MGDA (metylglycindiättiksyra).

Kravet är oförändrat i förhållande till generation 5 av kriterierna.

Kvartenära ammoniumsalter som inte är lätt nedbrytbara

Kvartenära ammoniumföreningar av katjoniska tensider som inte är lätt nedbrytbara utesluts. Det finns undergrupper (t.ex. esterquats) med goda miljöegenskaper, vilka inte utesluts. Kvartenära ammoniumföreningar är ofta mycket giftiga för vattenlevande organismer och om de dessutom inte är lätt nedbrytbara resulterar det i miljöfaroklassificering med H411 eller H412.

Kvartenära ammoniumföreningar kopplas samman med bakterieresistens mot antibiotika² och kan främja vissa typer av allergier.

Kravet är samma som i generation 5.

Halogenerade organiska föreningar och hypokloriter

Stoffgruppen omfatter for eksempel PVC, bromerte flammehemmere, fluorforbindelser og flere konserveringsmidler som CMIT, IPBC, DCOIT, MG (methyldibromoglutaronitrill) og bronopol. Bronopol i sure produkter (pH <6) undantas från kravet.

Reaktive klorforbindelser som natriumhypoklorit eller organiske klorholdige forbindelser som triclosan bruges som desinficerende/antibakterielle stoffer. De kan være eller føre til dannelsen af giftige, vanskeligt nedbrydelige og bioakkumulerende stoffer. De kan også føre til resistens hos bakterier, både mod biocider og mod antibiotika.

Bronopol är känt för att frigöra formaldehyd under vissa förhållanden. I sura förhållanden är avspaltningen försumbar och bronopol tillåts därför i sura produkter (pH < 6). Neutrala och basiska produkter (pH ≥ 6) får innehålla bronopol om halten fri formaldehyd i den färdiga produkten inte överstiger 20 ppm (0,0020 viktprocent, 20 mg/kg). Detta ska påvisas genom EPA 8315A, VdL-RL03, Merckoquant-metoden eller annan likvärdig testmetod.

Kravet omfattar halogenerade organiska föreningar istället för bara organiska klorföreningar som i generation 5. Därtill är benämningen ”reaktivt klor” ersatt med ”hypokloriter”.

Benzalkoniumklorid

Benzalkoniumklorid er en kvartnær ammoniumforbindelse, som er lett nedbrytbar. Det er et biocid som er uønsket på grunn av sin giftighet og risiko for resistensdannelse, da forbindelsen settes i forbindelse med bakterieresistens overfor antibiotika og kan fremme visse type allergier.

Kravet är samma som i generation 5.

MG (methyldibromoglutaronitrile)

MG (CAS-nr 35691-65-7) är ett mycket allergiframkallande ämne. MG har ingen harmoniserad klassificering men är oftast klassificerad med H302, H315, H317, H318 och H400. Eftersom MG inte har en harmoniserad klassificering är det för säkerhets skull inkluderad i kravet.

Kravet är nytt i förhållande till generation 5 av kriterierna.

² Buffet-Bataillon S., Tattevin, P., Bonnaure-Mallet, M, Jolivet-Goudeon, A. (2012). Emergence of resistance to antibacterial agents: the role of quaternary ammonium compounds—a critical review. International Journal of Antimicrobial Agents 39: 381– 389. DOI: 10.1016/j.ijantimicag.2012.01.011

MI (metylisotiazolinon)

Allergier mot konserveringsmedel, särskilt MI (CAS-nr 2682-20-4) har ökat de senaste åren och Nordisk Miljömärkning vill inte bidra till onödig exponering.

Kravet är nytt i förhållande till generation 5 av kriterierna.

Nitromusker och polycykliska muskföreningar

Nitromusker och polycykliska muskföreningar har i allmänhet oönskade hälso- och miljöegenskaper. Vissa sådana föreningar utesluts genom kravet på CMR-ämnen. Användningen av nitromusker och polycykliska muskföreningar är väldigt begränsad, men producenter utanför Europa tillverkar fortfarande exempelvis Musk Ambrette, som är förbjuden enligt IFRA. Att utesluta nitromusker och polycykliska musker är därför fortsatt relevant.

Nitromusker och polycykliska muskföreningar står listade här istället för i ett eget krav som i kriteriegeneration 5.

Phthalater

Phthalaterne er stadig problematiske med hensyn til sundhed og miljø. Det er således stadig relevant at opretholde et krav vedrørende phthalater, ligesom der ligger et potentiale i, at de erstattes af andre mindre problematiske stoffer.

Kravet är nytt i förhållande till generation 5 av kriterierna.

Halogenerede og/eller aromatiske løsningsmidler

Halogenerede organiske forbindelser omfatter mange miljø- og sundhedsskadelige stoffer, der er meget giftige for organismer i vand, kræftfremkaldende eller sundhedsskadelige på anden måde. De halogenerede organiske forbindelser er svært nedbrydelige i miljøet, hvilket øger risikoen for skadelige effekter fra stofferne. Flygtige organiske opløsningsmidler kan forårsage negative effekter på det jordnære ozonlag.

Kallavfettning behövs för att lösa den allra tuffaste smutsen så som oljor, asfalt och tjära. Mikroemulsioner är en vanlig typ av avfettningsmedel som främst används när regelbunden tvätt sker. Avrinningsmedel används ofta i kombination med andra rengöringsprodukter i tvätthallar för att förbättra torkning. Lösningssmedel i Svanenmärkta kallavfettningsprodukter, mikroemulsioner och avrinningsmedel får innehålla ≤ 5000 ppm aromatiska kolväten som rest från renings-/raffineringsprocessen. På så vis särskiljer Nordisk Miljömärkning produkter med lågt aromatinnehåll i förhållande till produkter som innehåller billigare bulkråvara där aromathalten är högre. Notera att om produkten innehåller flera olika lösningssmedel så ska samtliga uppfylla kravet på ≤ 5000 ppm aromatiska kolväten som rest från renings-/raffineringsprocessen.

Kravet är samma som i generation 5 av kriterierna.

Fluortensider och andra per- och polyfluorerade föreningar (PFAS)

Fluortensider och andra per- och polyfluorerade föreningar (PFAS) forbys da de udgør en gruppe stoffer der er veldig persistente, oppkonsentreres i næringskjeden og kan ha flere negative helse- og miljøeffekter.

Kravet är nytt i förhållande till generation 5 av kriterierna.

BHT (butylated hydroxytoluene)

BHT (butylated hydroxytoluene, CAS-nr 128-37-0) klassificeras av vissa³ som muta, carc. och repr. och utesluts därmed via faroklassificeringen. Eftersom klassificeringen inte är harmoniserad finns BHT med på listan över ämnen som inte får ingå. Parfyer innehåller små mängder BHT som antioxidanter vilket säkrar stabiliteten av parfymblandningen. Parfyer kan därför innehålla < 100 ppm BHT förutsatt att halten i slutprodukten inte överstiger 1 ppm.

Kravet är nytt i förhållande till generation 5 av kriterierna.

Mikroplaster

Mikroplaster⁴ är mycket små fragment av plastmaterial, mindre än 5 mm. De kan vara skadliga för hälsa och miljö på grund av sin storlek, ytstruktur, motståndskraft mot nedbrytning och eftersom de kan bära på skadliga kemikalier. I naturen kommer mikroplaster från pellets, färg, däck, textilier, hygienprodukter och olika plastföremål. De har hittats över hela världen – i havet, i sötvatten, i sediment, i slam från avloppsreningsverk och i jordbruksmark. Mikroplaster har påträffats i olika vattenlevande organismer längs hela näringskedjan, från djurplankton till ryggradsdjur, samt i mänsklig vävnad och organ såsom blod och moderkaka. Svanenmärkningen tillämpar försiktighetsprincipen och strävar efter att begränsa användningen och utsläppen av mikroplaster där det är möjligt. I den första versionen av denna kriteriegeneration valde Nordisk Miljömärkning att använda EU Ecolabels definition (den "gamla" definitionen) av mikroplaster, eftersom definitionen som användes i ECHA:s förslag till begränsning av avsiktligt tillsatta mikroplaster (den "nya" definitionen) fortfarande var under utveckling. Den nyare definitionen antogs inom REACH av EU-kommissionen i september 2023. Nordisk Miljömärkning har beslutat att inkludera båda definitionerna i kriterierna. Sökande och råvaruleverantörer kan välja att deklarerat enligt endera definitionen. Bilar och andra fordon behandlas ofta med en skyddande vaxhinna som ett sista steg i tvättprocessen. Alternativt kan ett "2 i 1"-schampo som innehåller vax användas. Vaxet har till uppgift att skydda bilens lackskikt mot väder, vind och nötning samt minska risken för rostangrepp. Därtill kan vaxet bidra till att bilen hålls ren längre och att tiden till nästa tvätt kan förlängas.

³ (ECHA, ei pvm), <http://mst.dk/virksomhed-myndighed/kemikalier/stoflister-og-databaser/vejledende-liste-til-selvklassificering-af-farlige-stoffer/>

⁴ <https://www.nordic-swan-ecolabel.org/nordic-ecolabelling/environmental-aspects/chemicals-nano-and-microplastics/microplastics/>

Detta är positivt ur ett miljöperspektiv eftersom det sparar resurser. Gällande avrinningsmedel tillsätts det till sköljvattnet för att bilen ska torka snabbt. Det är energibesparande då biltvättens fläktar kan köras under kortare tid alternativt vid lägre effekt.

Dessa filmbildande produkter är mikroplaster enligt Nordisk Miljömärknings och EUs definition. För att dessa produkter ska kunna Svanenmärkas undantas filmbildande produkter från förbudet mot mikroplast.

För att minska risken för utsläpp av sekundär mikroplast, uppmanas konsumenten att välja en tvättplats där tvättvattnet leds till avlopp som är anslutet till reningsverk.

Kravet är nytt i förhållande till generation 5 av kriterierna.

Ämnen som anses vara potentiellt hormonstörande

Hormonstörande ämnen är ämnen som kan påverka det endokrina systemet hos levande organismer och deras avkommor. Hormoner styr ett antal viktiga processer inklusive reproduktion, utveckling och tillväxt. Förändringar i hormonbalansen kan ha negativa effekter som kan uppträda senare i livet. Utsläpp till vattenmiljön är en av de största källorna till spridning av hormonstörande ämnen.⁵

Nordisk Miljömärkning förbjuder användning av ämnen som anses vara potentiella hormonstörande, kategori 1 eller kategori 2 i linje med EU:s ursprungliga rapport om "hormonstörande ämnen"⁶ och senare studier⁷.

EU-kommissionen har fastställt kriterier för hormonstörande egenskaper i förhållande till biocidförordningen⁸ och växtskyddsmedelsförordningen⁹ (BPR och PPRP). Nordisk Miljömärkning förbjuder ämnen som har blivit identifierade som hormonstörande enligt BPR och/eller PPPR.

För att säkerställa att alla relevanta ämnen ingår är ytterligare två listor inkluderade i kravet: Ämnen som identifierats uppfylla eller troligen uppfylla

⁵ Miljøstatus i Norge (2008): Endocrine disrupters:

<http://www.miljostatus.no/Tema/Kjemikalier/Noenfarlige-kjemikalier/Hormonforstyrrende-stoffer/#D> (dated February 26 2009)

⁶ DG Environment (2002): Towards the establishment of a priority list of substances for further evaluation of their role in endocrine disruption. FINAL REPORT. European Commission DG ENV / BKH Consulting Engineers with TNO Nutrition and Food Research. 21 June 2000

⁷ DG Environment (2002): Endocrine disrupters: Study on gathering information on 435 substances with insufficient data.

http://ec.europa.eu/environment/endocrine/documents/bkh_report.pdf#page=1, European

Commission / DG ENV / WRC-NSF. (2002): Study on the scientific evaluation of 12 substances in the context of endocrine disrupter priority list of actions,

http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/pdf/wrc_report.pdf#page=29 DHI water and environment. (2007): Study on enhancing the Endocrine Disrupter priority list with a focus on low production volume chemicals. DG Environment.

http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/pdf/final_report_2007.pdf

⁸ Biocidförordningen (EU) 2017/2100

⁹ Växtskyddsmedelsförordningen (EU) 2018/605

WHO:s definition av ett hormonstörande ämne av danska Centre on Endocrine Disrupters (CeHoS) och ämnen som identifierats som hormonstörande av ECHA's ED Expert Group.

Om exempelvis ED Expert group tar beslut om att något ämne på listorna inte är hormonstörande kan det undantas från kravet.

Observera att ämnen som ingår på kandidatlistan för hormonstörande egenskaper är uteslutna genom tidigare punkt.

Referensen till BPR och PPPR, CeHoS samt ED Expert group är ny för den här kriteriegenerationen.

Ämnen som har evaluerats i EU att vara PBT (Persistent, bioaccumulable and toxic) eller vPvB (very persistent and very bioaccumulable)

PBT (Persistent, bioaccumulable and toxic) og vPvB (very persistent and very bioaccumulable) er organiske stoffer som er definert i Annex XIII i REACH (Directive 1907/2006/EC). Nordisk Miljømerking ønsker generelt ikke slike stoffer.

De fleste PBT/vPvB blir automatisk ekskludert i krav O12 (Långtidseffekter på miljön). Ettersom visse, fremfor alt vPvB, kanskje ikke blir utelukket i henhold til krav O12, forbyr Nordisk Miljømerking disse.

Det står i kravet at ämnen som inte utretts ännu men som uppfyller kriterier för PBT och vPvB är också förbjudna. Förbudet gäller alltså även för PBT- och vPvB-ämnen på SIN-listan som ännu inte finns på SVHC-listan.

Kravet är det samma som i generation 5 av kriterierna.

Kandidatlistan och SVHC, Substances of Very High Concern

SVHC, Substances of Very High Concern, er et begrep som beskriver de stoffer, som lever opp til kriteriene i REACH-forordningen artikkel 57, hvor det står: Stoffer, som er CMR (kategori 1A og 1B i henhold til CLP-forordningen), PBT-stoffer, vPvB-stoffer (se avsnitt under) samt stoffer som er hormonforstyrrende eller miljøskadelige uten å oppfylle kravene til PBT eller vPvB. SVHC kan tas opp på Kandidatlisten med henblikk på senere opptak på Godkendelseslisten. Det betyr, at stoffet blir underlagt regulering (forbud, utfasing eller annen form for begrensning). På grund av disse uønskede egenskaper forbyr Nordisk Miljømerking stoffer på kandidatlisten. Andre SVHC-stoffer tas hand om gjennom forbud mot PBT- og vPvB-stoffer samt krav til klassifisering og forbud mot hormonforstyrrende stoffer.

Kravet är samma som i generation 5 av kriterierna.

Nanomaterial/-partikler

Også nanopartikler forbys. Det som skaper størst bekymring er bruk av nanopartikler som kan frigjøres, og dermed påvirke helse og miljø. Det er

bekymring både hos myndigheter, miljöorganisasjoner og andre for mangelen på kunnskap om skadevirkninger på helse og miljø.

Definitionen av nanomaterial/-partiklar är uppdaterad i förhållande till generation 5 av kriterierna.

O8 Siloxaner

D4 (oktametylcyclotetrasiloxan, CAS-nr 556-67-2), D5 (dekametylcyklopentasiloxan, CAS-nr 541-02-6) och D6 (dodecamethylcyclohexasiloxane, CAS-nr 540-97-6) får endast ingå som rester från råvaruproduktionen och tillåts i den färdiga Svanenmärkta produkten i koncentrationer <1000 ppm (<0,1000 viktprocent, <1000 mg/kg) per ämne.

- ☒ Bilaga 2 för produkten och bilaga 3 för samtliga råvaror eller motsvarande intyg ifyllda och undertecknade.

Bakgrund till krav O8

Siloxanerne D4, D5 og D6 er opført på Kandidatlisten i Reach (Candidate List of substances of very high concern).

D4, D5 och D6 förekommer som föroreningar i vissa nödvändiga silikonoljor för vaxer. En hel del av dessa kan tas bort via destillering, men på grund av en polymeriseringsprocess som fortsätter i den färdiga silikonoljan kan halten av D4, D5 och D6 öka igen. Dessa ämnen får därför ingå som rester från råvaruproduktionen i mängder upp till 1000 ppm i den färdiga Svanenmärkta produkten per ämne.

Kravet är nytt i förhållande till generation 5 av kriterierna.

O9 Parfym

Parfymen får inte ingå i konsumentprodukter* och professionella produkter för förtvätt (ENG: pre-wash).

Kravet omfattar även parfymämnen i växtextrakt.

Med produkter för förtvätt avses alkaliska avfettningar, kallavfettningar, mikroemulsioner, insektsborttagare och fälgrengöring.

För övriga produkter för professionell användning gäller följande:

- a) Parfym ska tillsättas enligt IFRA:s riktlinjer.

IFRA:s (International Fragrance Association) guidelines finns att läsa på www.ifraorg.org/

- b) Parfymämnen som är bedömda som sensibiliserande med faroangivelsen H317 och/eller H334 får ingå med högst 0,0100 % (100 ppm) per ämne i produkten**.
- c) Deklarationspliktiga parfymämnen enligt EG nr 648/2004 och efterföljande ändringar får ingå med högst 0,0100 % (100 ppm) per ämne i produkten**.

- d) Parfymämnena i tabell 4 får ingå med högst 0,0100 % (100 ppm) per ämne i produkten.

Tabell 4 Övriga parfymämnen som får ingå med högst 100 ppm

INCI namn (eller parfymnamn i enlighet med CosIng)	CAS-nr
Cananga Odorata och Ylang-ylang oil	83863-30-3; 8006-81-3
Eugenia Caryophyllus Leaf / Flower oil	8000-34-8
Jasminum Grandiflorum / Officinale	84776-64-7; 90045-94-6; 8022-96-6
Myroxylon Pereirae	8007-00-9;
Santalum Album	84787-70-2; 8006-87-9
Turpentine oil	8006-64-2; 9005-90-7; 8052-14-0
Verbena absolute	8024-12-02
Cinnamomum cassia leaf oil/Cinnamomum zeylanicum, ext.	8007-80-5/84649-98-9

- e) HICC, chloroatranol, atranol och lilial får inte ingå i produkten.

* *Spolarvätska får innehålla parfyper.*

** *Produkter för professionell användning undantas från kravet om förpackningen är utformad så att användaren inte riskerar att komma i kontakt med produkten.*

- ☒ Bilaga 2 för produkten och bilaga 3 för samtliga råvaror eller motsvarande intyg ifyllda och undertecknade.
- ☒ Parfymspecifikationer.
- ☒ Beräkning av mängden ämnen klassificerade som H334 och/eller H317, de 26 allergenerna och ämnen listade i tabell 4 i slutprodukten.
- ☒ För produkter till professionell användning som undantas från krav b och c): Dokumentation som visar att förpackningen är utformad så att användaren inte riskerar att komma i kontakt med produkten.

Bakgrund till krav O9

Parfymer är en ämnesgrupp som saknar rengörande och polerande effekt. Samtidigt består de av en mängd ingående ämnen med negativa hälsoaspekter och miljöeffekter. De flesta parfymer innehåller ämnen som är klassificerade med H334 och/eller H317 och många med ämnen som är klassificerade med H411, H412 eller H413. Enligt Videnscenter for Allergi (danska centret för forskning om allergier) finns det i princip ingen gräns för när en allergi orsakar problem¹⁰. Vid manuell fordonsvård exponeras användaren för produkten och Nordisk Miljömärkning har därför valt att förbjuda parfymer i konsumentprodukter.

När det gäller tvätthallar efterfrågar konsumenter ofta doft som en del av tvättupplevelsen. Därtill maskerar parfymer den lukt av stillastående avloppsvatten som kan förekomma i tvätthallar (både i automat- och GDS-tvättar). Ett totalförbud mot sensibiliserande parfymämnen i professionella produkter skulle sannolikt ge en betydligt mindre spridning av Svanenmärkta produkter på marknaden. Den totala hälso- och miljövinsten för miljömärkta produkter inom proffssegmentet skulle därmed minska. Nordisk Miljömärkning förbjuder därför inte parfymer i alla professionella produkter, men utesluter parfymer i produkter för förtvätt, s.k. pre wash. Med produkter för förtvätt avses alkaliska avfettningar, kallavfettningar, mikroemulsioner, insektsborttagare och fälgrengöring. På så vis bidrar Nordisk Miljömärkning till att minska användningen av parfymer men möjliggör doft som en del av upplevelsen.

a) Uppfyllande av IFRA:s (International Fragrance Association) 73 riktlinjer säkerställer att tillverkning, hantering och användning av parfymer i produkterna uppfyller specifika standarder med avseende på förbjudna substanser, begränsad användning och renhet.

b och c) Begränsningen av sensibiliserande och deklarationspliktiga parfymämnen syftar till att minska risken för allergier vid användning av Svanenmärkta produkter för fordonsvård. Produkter för professionell användning undantas från kravet om förpackningen är utformad så att användaren inte riskerar att komma i kontakt med produkten.

d) Kravet omfattar stoffer som for nyligt er vurderet til at være sensibiliserende. I juni 2012 kom en ny ”opinion” fra EU’s videnskabelige komite, SCCS, hvor det fastslås at 127 stoffer bør deklareres på produkterne i stedet for de nuværende 26 stoffer, ”Scientific Committee on Consumer Safety SCCS OPINION on Fragrance allergens in cosmetic products (SCCS/1459/11)”¹¹. I denne rapport anbefaler SCCS, at alle de parfumestoffer som de har fundet bevis for at være mulige allergener skal deklareres med navn på kosmetiske produkter. Blandt de 127 parfumestoffer er de 26 allerede begrænset i detergentforordningen, og samlet set er 20 fareklassificeret med H317.

¹⁰ Personlig kontakt med Jeanne Duus, Videncenter for allergi, 2009.

¹¹ SCCS (Scientific Committee on Consumer Safety), opinion on fragrance allergens in cosmetic products, 13-14 December 2011
http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/consumer_safety/docs/sccs_o_073.pdf

Nordisk Miljömärkning har valgt at skærpe kravet til parfume ved at tilføje et krav om begrænsning af de sju stoffer, hvor der er størst risiko for sensibilisering i henhold til SCCS rapporten (SCCS/1459/11)¹². De fleste af disse sju stoffer har ikke en harmoniseret klassificering i henhold til Echas summary of classification¹³, men visse klassificers med H317. Der vil trinvist blive indført forbud mod flere parfumestoffer i henhold til SCCS' anbefalinger, men det gøres i et tempo, så det hænger sammen med testmetoder og muligheder for at dokumentere, parfumestoffer ikke findes i parfumeblandingen.

e) SCCS rekommenderar att de tre ämnena hydroxyisohexyl 3-cyclohexene carboxaldehyde (HICC), chloratranol och atranol inte ska finnas i kosmetiska produkter. Nordisk Miljömärkning anser därför att det är relevant att förbjuda dem även i produkter för fordonsvård. Chloratranol och atranol förekommer i Oak moss (*Evernia Prunastri*) och Tree moss (*Evernia Furfuracea*) extrakt. Dessa vill Nordisk Miljömärkning också utesluta.

Lilial har självklassificerats som Repr2 H361 och är därför tillagd till listan över parfymämnen som inte får ingå.

Kravet är skärpt i förhållande till generation 5 av kriterierna med avseende på att parfymer inte får ingå i konsumentprodukter och professionella produkter för förtvätt, s.k. pre wash.

O10 Fosfor

Fosfater, fosfonater, fosfonsyra och fosforsyra får inte ingå i produkter för båtar och skepp.

I övriga produkter får fosfater, fosfonater, fosfonsyra och fosforsyra inte ingå i mängder så att den totala mängden fosfor (P) överstiger 2,5 g/liter brukslösning. Om doseringen är angiven som ett intervall ska den högsta rekommenderade doseringen användas vid beräkningen.

Observera nationell lagstiftning gällande fosfor i det land där produkten säljs/marknadsförs. I Norge regleras användningen av fosfor i "Forskrift om begrensnig i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften), §2-12". Det innebär att mängden fosfat i flytande rengöringsmedel inte får överstiga 0,2 vikt% P.

☒ Beräkning av mängden fosfat, fosfonat, fosfonsyra och fosforsyra (beräknat som fosfor (P)) i g/liter brukslösning. Nordisk Miljömärknings beräkningsark kan användas. Det kan hämtas från Nordisk Miljömärknings hemsidor.

¹² SCCS (Scientific Committee on Consumer Safety), opinion on fragrance allergens in cosmetic products, 13-14 December 2011

http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/consumer_safety/docs/sccs_o_073.pdf

¹³ ECHA, Summary of Classification and Labelling, <https://echa.europa.eu/sv/information-onchemicals/cl-inventory-database> (2017-05-08)

- ☒ Dokumentation över mängden fosfat (i vikt% P i produkten) som visar att produkter som ska säljas på den norska marknaden uppfyller norsk lagstiftning.

Bakgrund till krav O10

Övergödning är en av de största utmaningarna för Östersjön i synnerhet och i insjöar i allmänhet idag. Algbloomning, syrebrist och bottendöd är några av de problem som övergödningen bidrar till. Övergödning uppstår när ett överskott av växtnäringssämnena kväve och fosfor kommer ut i havet. Nordisk Miljömärkning förbjuder fosfater, fosfonater, fosfonsyra och fosforsyra i produkter för båtar och skepp eftersom de leds direkt till vattenrecipienten efter användning. I övriga produkter får fosfater, fosfonater, fosfonsyra och fosforsyra inte ingå i mängder så att den totala mängden fosfor (P) överstiger 2,5 g/liter brukslösning.

Produkter som säljs/marknadsförs i Norge ska uppfylla norsk lagstiftning gällande fosfor.

Kravet är oförändrat i förhållande till generation 5 av kriterierna.

O11 VOC (flyktiga organiska föreningar)

Produkten kan endast innehålla en begränsad mängd flyktiga organiska föreningar, VOC, som kan bidra till bildning av fotokemisk smog, mätt som POCP*.

- Produkternas innehåll av VOC ska beräknas. För produkter som har ett VOC-innehåll < 1,2 % behöver inte POCP-beräkningen i krav b) genomföras då kravet kommer att vara uppfyllt även med en "worst case"-bedömning.
- Maximalt innehåll av VOC som kan bidra till bildning av fotokemiskt smog i produkter är 12 g etenekvivalenter/kg produkt.

$$\frac{\sum m_i \cdot POCP_i + m_2 \cdot POCP_2 + \dots}{m_{\text{produkt}}} \leq 12 \text{ g } C_2H_2 \text{ ekvivalenter/kg}$$

m_i = massa i gram av VOC_i i produkten

$POCP_i$ = VOC_i -ämnets POCP-faktor i bilaga 5

m_{produkt} = produktens massa i kg

* *Spolarvätska undantas från kravet.*

Organiska ämnen definieras som VOC om ångtrycket > 0,01 kPa vid 20 °C.

Om information om ångtrycket för ett organiskt ämne som har en kokpunkt < 250 °C vid 101,3 kPa (1 atm) inte finns tillgängligt så ska det organiska ämnet tas med i POCP-beräkningen.

POCP: Photochemical Ozon Creation Potential (potensial för fotokemisk bildning av ozon som är en huvudbeståndsdel i smog).

För lösningsmedel som inte finns med i bilaga 5 kan POCP-värden från genomförda tester ligga till grund för beräkningen. Alternativt kan "worst case" för VOC-gruppen i bilaga 5 användas.

- ☒ Bilaga 3 för samtliga råvaror eller motsvarande intyg ifyllda och undertecknade.
- ☒ Beräkning av produktens innehåll av VOC.
- ☒ POCP-beräkning i enlighet med kravet. Nordisk Miljömärknings beräkningsark kan användas. Det kan hämtas från våra hemsidor.

Bakgrund till krav O11

VOC (flyktige organiske forbindelser) er kjemisk sett en meget bred gruppe som er så flyktige at de merkes både i utemiljø, arbeidsmiljø og inneløp. Da det både finnes uønskede helse- og miljømessige egenskaper hos denne stoffgruppen, kan produktene kun inneholde en begrenset mengde VOC.

Noen av VOC-forbindelsene har evne til å danne fotokjemisk smog. Denne egenskapen kalles POCP (Photochemical Ozon Creation Potensial). En øvre grense er også satt for disse forbindelsene. Beregningen gjøres ved hjelp av den danske UMIP-metoden (Udvikling af Miljøvenlige Industriprodukter) og er den offisielle danske metode til livscyklusvurdering.

Spylevæske er unntatt kravet da alkohol (etanol) er en viktig bestanddel.

Kravet er uforandret i forhold til generasjon 5 av kriteriene - bortsett fra at det er delt i to, for å gjøre kravet tydeligere.

5 Ekotoxicitet och bionedbrytbarhet

O12 Långtidseffekter på miljön

- a) Användningen av ingående ämnen som är klassificerade* med någon av faroangivelserna H410, H411 eller H412 begränsas enligt följande:

$$100 \cdot C_{H410} + 10 \cdot C_{H411} + C_{H412} < GV_{H410/H411/H412}, \text{ där}$$

C_{H410} = Koncentrationen av ämnen med H410 i gram/liter
brukslösning

C_{H411} = Koncentrationen av ämnen med H411 i gram/liter
brukslösning

C_{H412} = Koncentrationen av ämnen med H412 i gram/liter
brukslösning

$GV_{H410/H411/H412}$ = Gränsvärdet för ingående ämnen som är klassificerade med H410, H411 eller H412 i gram/ liter brukslösning.
Gränsvärden per produkttyp är angivna i tabell 5.

Tabell 5 **GV_{H410/H411/H412} i liter brukslösning per produkttyp**

Produkttyp	GV _{H410/H411/H412}
Alkalisk avfettning	1,5
Kallavfettning	1,5
Mikroemulsion (avfettning)	1,5
Schampo	1,0
Avrinningsmedel	1,0
Vax	1,5
Fälg-/hjulrengöring	1,5
Insektsrengöring	1,5
Andra produkter	0,5

- b) Användningen av ingående ämnen som är klassificerade* med faroangivelsen H400 begränsas enligt följande:

CH400 < GVH400, där

CH400 = Koncentrationen av ämnen med H400 i gram/liter brukslösning

GVH400 = Gränsvärde för ingående ämnen som är klassificerade med H410 i gram/ liter brukslösning. Gränsvärden per produkttyp är angivna i tabell 6.

Tabell 6 **GV_{H400} i liter brukslösning per produkttyp**

Produkttyp	GV _{H400}
Alkalisk avfettning	1,2
Kallavfettning	1,2
Mikroemulsion (avfettning)	1,2
Schampo	0,8
Avrinningsmedel	0,8
Vax	1,2
Fälg-/hjulrengöring	1,2
Insektsrengöring	1,2
Andra produkter	0,4

*Tensider som är klassificerade med H411 och H412 undantas från kravet under förutsättning att de är lätt nedbrytbara** och anaerobt nedbrytbara***.*

Om upplysningar om ämnets miljöfara inte finns tillgängliga (i form av data på toxicitet och nedbrytbarhet eller toxicitet och bioackumulerbarhet) räknas ämnet som worst case, d.v.s. som miljöfarligt med H410.

** Observera att för att bedöma klassificering måste alla tillgängliga data ha värderats, inklusive data i ECHA-databaser.*

*** I enlighet med DID-listan, version 2016 eller senare. Om ämnet inte finns på DID-listan eller när data på DID-listan saknas, dokumentera i*

enlighet testmetod nr 301 A–F, nr 310 i OECD-riktlinjerna för testning av kemikalier eller andra vetenskapligt accepterade testmetoder om testresultatet är värderat av en opartisk instans och kontrollerat av Nordisk Miljömärkning.

**** I enlighet med DID-listan version 2016 eller senare. Om ämnet inte finns på DID-listan eller när data på DID-listan saknas, dokumentera i enlighet med ISO 11734, ECETOC nr 28, OECD 311 eller andra vetenskapligt accepterade testmetoder om testresultatet är värderat av en opartisk instans och kontrollerat av Nordisk Miljömärkning, där minst 60 % nedbrytbarhet under anaeroba förhållanden uppnås.*

- ☒ Sammanställning av produktens innehåll i viktprocent av ämnen klassificerade med H400, H410, H411 och H412.
- ☒ Bilaga 2 för produkten och bilaga 3 för samtliga råvaror eller motsvarande intyg ifyllda och undertecknade.
- ☒ Beräkning som visar att krav a) uppfylls. Nordisk Miljömärknings beräkningsark kan användas. Det kan hämtas från våra hemsidor.
- ☒ Redogörelse av tensider som ska undantas av kravet (mängd, klassificering, nedbrytbarhet).
- ☒ Beräkning som visar att krav b) uppfylls. Nordisk Miljömärknings beräkningsark kan användas. Det kan hämtas från våra hemsidor.

Bakgrund till krav O12

Stoffer som er tungt nedbrytbare kan förårsake problem i dag og i fremtiden. Særlig alvorlig kan effektene bli dersom stoffet samtidig er akutt toksisk. Derfor stilles det krav til konsentrasjon av stoffer med risikoenkningene H410 (meget giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet), H411 (giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet), H412 (skadelig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet), samt H400 (meget giftig for vannlevende organismer). Siden enkelte av produktene i denne produktgruppen iblant anvendes utomhus, og rester av disse produktene dermed kan gå direkte ut i naturen - er det viktig å begrense innholdet av stoffer med klassifiseringen H400.

Kravet er formet slik at produsentene selv må dokumentere at innholdsstoffene ikke er klassifisert i henhold til kravet.

Gennem vægtning af parametrene begrænses stoffer klassificeret som H410 mest. Vægtningen i formlen er koplet til klassificeringsgrænser for respektive klassificeringer. Der har vist sig et behov for at forbedre summeringen af de forskellige miljøfareklassninger og ved hjælp af vægtningen bedre afspejle den reelle miljøbelastning i miljøet. Grenseverdiene er satt slik at de i størst mulig grad skal harmonisere med nivåene på CDV-verdiene.

Se tabell 7 för definition av produkttyper.

Tabell 7 Definition av produkttyper

Produkttyp	Definition
Alkalisk avfettning	Vannbasert avfettingsmiddel med 5-10 % tensider og 5-20 % alkali, f.eks. metasilikat, kalium- eller natriumhydroksid.
Kallavfettning	Inneholder i hovedsak hydrokarboner og/eller fettsyreester og 2-4 % tensider.
Mikroemulsion (avfettning)	Avfettingsmiddel med 5-30% hydrokarboner emulgert i vann ved hjelp av 5-20 % tensider.
Schampo	Shampo: Består i hovedsak av vann og tensider, og spedes oftest ut før bruk. Voks-shampo: Shampo der også voks er emulgert inn. Voksene har oftest en funksjon som overflatebelegg på lakken, men kan også fungere som løsningsmiddel.
Avrinningsmedel	Brukes i kombinasjon med rengjøringsprodukter i automatiske bilvaskehaller for å hjelpe til med tørkingen. Midlene inneholder ofte kationtensider med høy affinitet til lakkerte overflater og gir derved en vannavstøtende film. Silikon- og polyetenvokser er også benyttet.
Vax	Brukes for å gi lakken/overflaten et beskyttende lag og finnes i ren form (hardvoks), løs form (flytende hardvoks) eller i emulgert form (polish).
Fälg-/hjulrengøring	Brukt til rengjøring av hjul/felg.
Insektsrengøring	Brukt til rengjøring av flekker fra insekter.
Andra produkter	

Kravet er endret i forhold til generasjon 5 av kriteriene, ved at:

- Den samlede grenseverdien for stoffer klassifisert med H410, H411 eller H412 var tidligere 1,5 gram/liter bruksløsning for alle produkttyper. Den er nå differensiert for hver produkttype og senket for enkelte. Dette fordi det vil være ulike typer ingredienser som inngår i de ulike produkttypene, og dermed ulike langtidseffekter på miljøet.
- Grenseverdien for stoffer klassifisert med H400 var tidligere 1,2 gram/liter bruksløsning for alle produkttyper. Den er på samme måte som for stoffer med langtidseffekter på miljøet, differensiert per produkttype og i noen tilfeller senket.

Det har beslutats att bevilja samma undantag för H411-klassade tensider som för H412-klassade. Införandet av detta ytterligare undantag kommer inte att ge upphov till certifiering av mer giftiga formuleringar än de som redan godkänts idag. Kravet "Klassificering av produkten" kommer att begränsa mängden H411- och H412-klassade tensider till 2,5 % respektive 25 %. Dessutom kommer kravet "Kritisk förtunningsvolym" att begränsa innehållet av tensider som är mycket akvatiska giftiga.

Vid revisioner kommer Nordisk Miljömärkning alltid att gå igenom produkterna för att undersöka behovet av dessa undantag. Beslut har fattats om att utreda konsekvenserna av följande åtgärder på kravet ”Långsiktiga miljöeffekter”:

- Alla undantag tas bort och alla klassificerade ämnen inklusive ytaktiva ämnen ska ingå i beräkningen, oavsett klassificeringskategori (H410, H411 och H412).
- M-faktorerna för H410-klassade ämnen ska ingå i beräkningen.

På grund av dessa två åtgärder måste nya gränsvärden fastställas för att förvänta sig att formuleringar ska uppfylla den nya versionen av kravet.

O13 CDV (produkts kritiska förtunningsvolym)

Produkts kritiska förtunningsvolym (CDV) får inte överstiga maxvärdena som är angivna i tabell 8*.

Tabell 8 Maxvärden för $CDV_{kronisk}$ / liter brukslösning per produkttyp

Produkttyp	Maxvärde för $CDV_{kronisk}$ / liter brukslösning
Alkalisk avfettning	100 000
Kallavfettning	175 000
Mikroemulsion (avfettning)	175 000
Schampo	50 000
Avrinningsmedel	30 000
Vax	125 000
Fälg-/hjulrengöring	250 000
Insektsrengöring	250 000
Andra produkter	25 000

CDV beräknas med följande formel för samtliga ämnen i produkten:

$$CDV_{kronisk} = \sum CDV_i = \sum (dos_i \times DF_i \times 1000 / TF_{i \text{ kronisk}}), \text{ där}$$

dos_i = Den ingående mängden av varje enskilt ämne ”i”, i g/l brukslösning

DF_i = Nedbrytningsfaktorn för ämne ”i”, i enlighet med DID-listan

$TF_{i \text{ kronisk}}$ = Kronisk toxicitetsfaktor för ämne ”i”, i enlighet med DID-listan

Om $TF_{i \text{ kronisk}}$ saknas kan $TF_{i \text{ akut}}$ användas.

CDV beräknas utifrån den högsta angivna brukslösningen (g/liter brukslösning) på etiketten.

* *Spolarvätska undantas från kravet.*

Hänvisning till DID-listan, version 2016 eller senare. För ämnen som inte finns på DID-listan eller när data på DID-listan saknas ska parametrarna räknas fram enligt vägledningen i DID-listan del B. Den tillhörande dokumentationen ska skickas in.

Beräkning av $CDV_{kronisk}$ för produkten. Nordisk Miljömärknings beräkningsark kan användas. Det kan hämtas från våra hemsidor.

- ☐ Bilaga 3 för samtliga råvaror eller motsvarande intyg ifyllda och undertecknade.

Bakgrund till krav O13

CDV är ett teoretiskt värde som tar hänsyn till varje ämnes giftighet och nedbrytbarhet i miljön. Metoden är utvecklad tillsammans med EU Ecolabel. En maximal gräns på CDV säkrar att de Svanenmärkta produkterna har en minimal belastning på recipienten. CDV beräknas för alla ingående ämnen i produkten.

CDV-gränsen finns endast angiven med kroniska värden i generation 6. Generellt är användandet av kroniska data att föredra då långtidstoxicitet anses ha högre kvalitet och anger mer precisa/pålitliga estimeringar av potentiella miljöeffekter jämfört med akuta toxicitetsdata.

Se tabell 7 i bakgrund till krav O12 för definition av produkttyper.

Produkttyperna ser något annorlunda ut än i kriteriegeneration 5:

- Motortvätt utgår, då dessa produkter är avfettningsmedel.
- Fönstertvätt utgår och dessa produkter tillhör istället andra produkter.
- Avfettningsmedel är uppdelad i alkalisk avfettning, kallavfettning och mikroemulsioner.
- Från andra produkter är fälg- och hjulrengöring samt insektsrengöring utseparerade.

Kravgränserna för CDV har skärpts för samtliga produkttyper jämfört med generation 5 av kriterierna sett till de numeriska värdena. En övergång från akuta till kroniska data innebär dock att skärpningen blir något mindre än vad siffrorna antyder. De nya gränserna är baserade på data som Nordisk Miljömärkning har från produkter som har miljömärkningslicens.

6 Krav på spolarvätska

Kraven i det här avsnittet gäller endast för spolarvätska.

O14 Etanol

Koncentrerad spolarvätska (< 10 volym-% vatten)

- a) Etanolen ska vara framställd av förnybar råvara.

Förnybar råvara definieras som en råvara som kommer från biologiskt material som kontinuerligt förnyas i naturen inom en kortare framtid, t.ex. spannmål och trä (Europeisk standard EN 16575:2014).

- b) På årsbasis ska minst 10 % av etanolen vara framställd av en restprodukt enligt förnybartdirektivet (EU) 2018/2001¹⁴.

Restprodukt: ett ämne som inte är den eller de slutprodukter som produktionsprocessen direkt är avsedd att producera; den är inte huvudsyftet med produktionsprocessen och processen har inte avsiktligt ändrats för att producera den.

Restprodukter från jordbruk, vattenbruk, fiske och skogsbruk: restprodukter som direkt genereras inom jordbruk, vattenbruk, fiske och skogsbruk och som inte inbegriper restprodukter från relaterad industri eller bearbetning.

Avfall: avfall i enlighet med definitionen i artikel 3.1 i direktiv 2008/98/EG, med undantag av ämnen som avsiktligt manipulerats eller kontaminerats för att uppfylla definitionen. I artikel 3.1 i direktiv 2008/98/EG avses med avfall: ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med.

- c) Etanol som är framställd av sockerrör är endast tillåten om sockerrören är certifierade enligt Bonsucro-standard (EU REDII-godkänd), version 5.1 eller senare version.

Kravet omfattar inte biprodukter, rest- och avfallsprodukter från själva sockerrörsindustrin. Kravet omfattar inte heller rest- och avfallsprodukter skapade av hushåll eller kommersiella, industriella eller institutionella faciliteter i rollen som slutanvändare av en produkt som inte längre kan användas till det avsedda ändamålet.

- d) Etanol som är framställd av genetiskt modifierade organismer (GMO), till exempel genetiskt modifierad majs eller sockerbetor, är förbjuden.

Genetiskt modifierade organismer definieras i EU-direktiv 2001/18. Enzymer och andra ämnen som är producerade genom användning av genetiskt modifierade mikroorganismer definieras inte som GMO eller material som härrör från GMO.

Färdigblandad spolarvätska (> 10 volym-% vatten)

- a) Etanolen ska vara framställd av förnybar råvara.

Förnybar råvara definieras som en råvara som kommer från biologiskt material som kontinuerligt förnyas i naturen inom en kortare framtid, t.ex. spannmål och trä (Europeisk standard EN 16575:2014).

¹⁴ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, Artikel 2, punkt 43 och 44.

- b) På årsbasis ska minst 90 % av etanolen vara framställd av en restprodukt enligt förnybartdirektivet (EU) 2018/2001¹⁵.

Restprodukt: ett ämne som inte är den eller de slutprodukter som produktionsprocessen direkt är avsedd att producera; den är inte huvudsyftet med produktionsprocessen och processen har inte avsiktligt ändrats för att producera den.

Restprodukter från jordbruk, vattenbruk, fiske och skogsbruk: restprodukter som direkt genereras inom jordbruk, vattenbruk, fiske och skogsbruk och som inte inbegriper restprodukter från relaterad industri eller bearbetning.

- c) Etanol som är framställd av sockerrör är endast tillåten om sockerrören är certifierade enligt Bonsucro-standard (EU REDII-godkänd), version 5.1 eller senare version.

Kravet omfattar inte biprodukter, rest- och avfallsprodukter från själva sockerrörsindustrin. Kravet omfattar inte heller rest- och avfallsprodukter skapade av hushåll eller kommersiella, industriella eller institutionella faciliteter i rollen som slutanvändare av en produkt som inte längre kan användas till det avsedda ändamålet.

- d) Etanol som är framställd av genetiskt modifierade organismer (GMO), till exempel genetiskt modifierad majs eller sockerbetor, är förbjuden.

Genetiskt modifierade organismer definieras i EU-direktiv 2001/18. Enzymer och andra ämnen som är producerade genom användning av genetiskt modifierade mikroorganismer definieras inte som GMO eller material som härrör från GMO.

- ☒ Redogörelse för vilken typ av förnybar råvara som används.
- ☒ Dokumentation som visar att restprodukten uppfyller definitionen i förnybartdirektivet (EU) 2018/2001.
- ☒ Beräkning som visar andelen etanol som är framställd av en restprodukt på årsbasis.
- ☒ Om etanol som är framställd av sockerrör har använts: Giltigt Bonsucro EU-RED Chain of Custody-certifikat från leverantören eller länk till giltigt certifikat på Bonsucres certifikatdatabas som täcker alla sockerrör som har använts i etanolen i den Svanenmärkta spolarvätskan.

¹⁵ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, Artikel 2, punkt 43 och 44.

- ☒ Om etanol som är framställd av sockerrör har använts: Dokumentation som visar att mängden Bonsucro EU-RED-certifierade sockerrör är uppfyllt. Detta bör anges i exempelvis fakturor eller följesedlar enligt Bonsucro EU-RED-krav för Chain of Custody.
- ☒ Bilaga 6 eller motsvarande intyg ifyllt och undertecknat.

Bakgrund till krav O14

Det används årligen mellan 30-35 miljoner liter spolarvätska i Danmark, Norge och Sverige.¹⁶

Användning av färdigblandad spolarvätska innebär transport av vatten och ökade mängder förpackningsmaterial. Nordisk Miljömärkning är väl medveten om de miljömässiga fördelarna med koncentrerad spolarvätska framför färdigblandad. Genom att endast tillåta Svanenmärkning av koncentrerad spolarvätska i tidigare kriteriegenerationer har Nordisk Miljömärkning försökt främja användningen av koncentrerade produkter. Marknaden har istället utvecklats åt precis det andra hållet och merparten av den spolarvätska som används i Norden idag är färdigblandad.

Spolarvätska släpps ut i vattenmiljön direkt efter användning. Mängden tensider som hamnar i recipienten är densamma, oavsett om en koncentrerad eller färdigblandad spolarvätska har använts, eftersom den koncentrerade späds innan användning. Det är således lika relevant med miljökrav på tensider i färdigblandad som koncentrerad spolarvätska.

Vid användning av koncentrerad spolarvätska finns risk för felaktig dosering - och därmed överdosering, när konsumenten själv ska späda den koncentrerade produkten. I samband med spädningen finns det även risk för att konsumenten kommer i kontakt med den koncentrerade produkten. Dessa risker begränsas vid användning av färdigblandad spolarvätska.

Genom att inkludera färdigblandad spolarvätska i kriterierna kan Nordisk Miljömärkning urskilja de miljömässigt bästa produkterna inom det färdigblandade segmentet.

a) Etanol framställs petrokemiskt genom hydrering av etylen. Etanol kan också tillverkas av vegetabiliska råvaror, främst spannmål, socker och majs. För att styra bort från fossila råvaror ställer Nordisk Miljömärkning krav på att all etanol som används i Svanenmärkt spolarvätska ska vara baserad på vegetabilisk råvara.

b) Tabellen nedan visar växthusgasutsläpp ($\text{gCO}_2\text{eq/MJ}$) för odling, bearbetning, transport och distribution för etanol från vanliga produktionsmetoder som används i Europa.¹⁷ Värdena avser biodrivmedel men spolarvätska antas följa

¹⁶ Holmberg, Fred; Business Development Swed Handling AB. E-mail. 2019-12-03.

¹⁷ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor.

samma mönster, även för distribution. Värdena visar att etanol från vetehalm, som är en restprodukt, ger en klimatgasreduktion på minst 50 % jämfört med etanol av sockerrör. Jämfört med konventionell etanol från vete (naturgas som processbränsle i kraftvärmeverk) är klimatgasreduktionen minst 70 %. Nordisk Miljömärkning lämnar öppet för att vid en senare tidpunkt även godkänna etanol som reducerar klimatgasutsläppet med X % jämfört med fossilt alternativ i enlighet med förnybartdirektivet (EU) 2018/2001.

Tabell 9 Växthusgasutsläpp för etanol

Etanol från olika produktionsmetoder	Typiskt värde för växthusgasutsläpp (gCO ₂ eq/MJ)*	Normalvärde för växthusgasutsläpp (gCO ₂ eq/MJ)*
Etanol av vetehalm	11	13
Etanol av virkesavfall	17	22
Etanol av odlad skog	20	25
Etanol av sockerbetor	33	40
Etanol av vete (processbränsle ej spec.)	57	70
Etanol av vete (brunkol som processbränsle i kraftvärmeverk)	57	70
Etanol av vete (naturgas som processbränsle i konventionell panna)	46	55
Etanol av vete (naturgas som processbränsle i kraftvärmeverk)	39	44
Etanol av vete (halm som processbränsle i kraftvärmeverk)	26	26
Etanol av majs, producerad inom EG (naturgas som processbränsle i kraftvärmeverk)	37	43
Etanol av sockerrör	24	24

* Totalt för odling, bearbetning, transport och distribution för biodrivmedel.

c) Sukkerrör er per i dag ikke knyttet så stærkt til problemer med afskovning af regnskov som for palme- og sojaolie, men der kan også være udfordringer knyttet til denne produktion. I perioden 1960–2008 er arealet for dyrket sukkerrør øget fra 1,4 til 9 Mha. Omtrent 65 % af nyplantet sukkerrør sker på sletteland (græssletter og savanner) og det resterende består af områder, som tidligere blev brugt til dyrkning af andre landbrugsafgrøder. Men med en øgning i efterspørgslen efter sukkerrør som råvare, udforskes muligheden for ekspansion af produktionsområder. Derfor kan tab af biodiversitet i regnskoven også blive et problem knyttet til sukkerrør i fremtiden. I dag er det Cerradoen som er under størst pres fra sukkerrørsindustrien. Cerradoen er en tropisk savanne i Brasilien, som har en unik biodiversitet og specifikke økosystemer som er truede¹⁸. Nordisk Miljömärkning tillåter därför endast etanol som är framställd av sockerrör som är certifierade enligt Bonsucro-standard (EU REDII-godkänd), version 5.1 eller senare version

d) Genetiskt modifierade organismer (GMO) är ett mycket omdiskuterat ämne och flera länder har förbjudit odling av dessa. Ämnen som diskuteras är livsmedelssäkerhet, markanvändning, brist på vetenskaplig kunskap om effekter

¹⁸ http://www.wwf.dk/wwfs_arbejde/skov/soja/skovomrader/cerrado/ (besøgt 10. december 2017)

på lokala jordbruks-/skogsförhållanden och risk för negativa effekter på hälsa och miljön.

Nordisk Miljömärkning betonar försiktighetsprincipen och baserar sin ståndpunkt på förordningar som har en helhetssyn på GMO. Det innebär att hållbarhet, etik och samhällsnytta måste betonas tillsammans med hälsa och miljön. Vi är i princip inte emot genteknik och genetiskt modifierade organismer i sig, men är oroliga för konsekvenserna när genetiskt modifierade växter, djur och mikroorganismer sprids i naturen. Nordisk Miljömärkning anser att genetiskt modifierade organismer bör bedömas från fall till fall.

Forskning har inte tydligt visat att dagens GMO bidrar till ett hållbart jordbruk med mindre användning av bekämpningsmedel och det saknas forskning om långsiktiga konsekvenser av GMO, både miljömässiga, sociala och ekonomiska. Det finns potentiella negativa effekter av GMO längs hela värdekedjan från grödforskning och utveckling, genom odling, lagring, användning och hantering av avfall.¹⁹

För flera av dessa stadier saknas vetenskapliga studier och holistisk bedömning.^{20 21 22 23} Dagens GMO är också anpassade till industriellt jordbruk med företag som har fått en monopolliknande ställning. Nordisk Miljömärkning vill bidra till att begränsa de negativa konsekvenserna av detta.

GMO som kan vara relevanta för etanolproduktion är majs, sockerbetor och sockerrör. Cirka 30 procent av världens kommersiellt tillgängliga majs är genetiskt modifierade.²⁴ De flesta genetiskt modifierade majsorter, liksom andra GMO, är resistent mot vissa herbicider och/eller insekter. Men det finns också en GM-majsort som modifieras för att producera ett enzym som hjälper till att bryta ner stärkelsen till socker mer effektivt på etanolfabriken.²⁵ Detta kan orsaka problem om den kors-pollinerar andra majsgrödor eller förorenar

¹⁹ Catacora-Vargas G (2011): "Genetically Modified Organisms – A Summary of Potential Adverse Effects Relevant to Sustainable Development. Biosafety Report 2011/02, GenØk – Centre for Biosafety.

²⁰ Catacora-Vargas G (2011): Genetically Modified Organisms – A Summary of Potential Adverse Effects Relevant to Sustainable Development. Biosafety Report 2011/02, GenØk – Centre for Biosafety.

²¹ Kolseth et al (2015) Influence of genetically modified organisms on agro-ecosystem processes. Agriculture, Ecosystems and Environment. 214 (2015) 96–106.

²² Fischer et al. (2015) Fischer et al. (2015): Social impacts of GM crops in agriculture: a systematic literature review. Sustainability 7:7.

²³ Catacora-Vargas G et al. (2018): Socio-economic research on genetically modified crops: a study of the literature. Agriculture and Human Values 35:2.

²⁴ ISAAA (2019) Brief 54: Global Status of Commercialized Biotech/GM Crops: 2018.

<http://isaaa.org/resources/publications/briefs/54/default.asp> (2020-04-21)

²⁵ www.syngenta-us.com/corn/enogen (2020-04-21)

livsmedelskedjan.²⁶ GM-sockerbetor odlas generellt i Nordamerika.²⁷ Genetiskt modifierade sockerrör odlades för första gången i Brasilien år 2018.²⁸

Enzymer som används som katalysatorer i industriella processer kan ibland produceras av genetiskt modifierade mikroorganismer i slutna system. Sådana enzymer definieras inte själva som GMO eller material härrörande från GMO och får därför användas i etanolproduktionen.

Kravet är skärpt i förhållande till generation 5 av kriterierna. I de tidigare kriterierna ställdes endast krav på att minst 80 volym-% av produkten skulle vara baserad på vegetabilisk råvara.

O15 Effektivitet och frostskydd

Produkten ska vara minst lika effektiv som motsvarande produkter på marknaden. Produktens effektivitet ska dokumenteras med användartest i enlighet med bilaga 7 och 8.

Produktens frostskydd ska dokumenteras i enlighet med standarden ASTM D1177-17 "Standard Test Method for Freezing Point of Aqueous Engine Coolants", ASTM D2386-19 "Standard Test Method for Freezing Point of Aviation Fuels" eller motsvarande.

- ☒ Användartest i enlighet med bilaga 7 och 8.
- ☒ Testrapport i enlighet med med standarden ASTM D1177-17 "Standard Test Method for Freezing Point of Aqueous Engine Coolants", ASTM D2386-19 "Standard Test Method for Freezing Point of Aviation Fuels" eller motsvarande.

Bakgrund till krav O15

De spolarvätskor som finns på marknaden har varierande effektivitet och det kan finnas stora skillnader mellan den fryspunkt som anges på förpackningen och den faktiska fryspunkten. Nordisk Miljömärkning ställer därför krav på produktens effektivitet och frostskydd.

Kravet är förtydligat i förhållande till generation 5 av kriterierna. Bland annat framgår det att minst 80 % av användarna som testar en produkt i ett användartest ska bedöma den som tillräckligt effektiv eller mycket effektiv för att kravet ska vara uppfyllt.

²⁶ Waltz E (2011) Amylase corn sparks worries. Nature Biotechnology 29:294.

<https://doi.org/10.1038/nbt0411-294>

(2020-04-21)

²⁷ Fernandez-Cornejo J, Wechsler S, Milkove D (2016) The Adoption of Genetically Engineered Alfalfa, Canola, and Sugarbeets in the United States. EIB-163, USDA, Economic Research Service November 2016.

²⁸ www.reuters.com/article/brazil-sugarcane-ctc/brazil-sugar-mills-start-genetically-modified-cane-plantation-idUSL8N1QK5VD (2020-04-21)

7 Förpackningar och användarinformation

Det här kapitlet innehåller krav på plastförpackningar och användarinformation. Om produkten är förpackad i annat material än plast, vänligen kontakta Nordisk Miljömärkning för fastställande av krav.

O16 A - Återvinningsdesign av plastförpackningar och förslutningar

Plastförpackningar som är mindre än 200 liter och tillhörande förslutningar ska ges en utformning som underlättar materialåtervinning*.

Förpackningen omfattar flaska, burk, dunk eller liknande.

Förslutningen omfattar kapsyler, lock, oblat, tätningar samt påmonterade doseringsanordningar och pumpar.

- Förpackningar och förslutningar ska vara tillverkade av PE (polyeten), PP (polypropen) eller PET (polyetylentereftalat).

Undantag: Trigger till sprejflaska får innehålla följande plaster i små tekniska detaljer: Polyoximetylen (POM), expanderad polyeten (EPE), etylen-butylakrylat-sampolymer (EBA), syntetisk gummisampolymer av akrylnitril och butadien (NBR) och upp till 6 % etylenvinylacetat (EVA).

- Oblat och tätningar ska vara tillverkade av PE (polyeten), PP (polypropen), PET (polyetylentereftalat), aluminium, papper eller EPE (expanderad polyeten). De ska vara separerbara från förpackning eller kapsyl/lock.
- Det är inte tillåtet att tillsätta pigment till PET (polyetylentereftalat) som används till förpackningar.

Undantag:

- Återvunnet PET-granulat som har färg som härrör från det återvunna materialet.
- Pigment som tillsätts UV-blockerare och som inte utgör mer än 10 ppm av förpackningen (utan förslutning).
- Förpackningar och förslutningar får inte vara infärgade med carbon black.

Undantag: Små mängder carbon black som används i andra färger än svart om det kan dokumenteras att NIR-sensorn läser och sorterar förpackningen eller förslutningen till rätt plastfraktion.

- Silikon får inte användas i förslutningar.

Undantag: Smörjmedel i trigger till sprejflaska.

- Barriärer är inte tillåtna i förpackningar.

- Fyllmedel som exempelvis CaCO_3 får inte tillföras PE- och PP-förpackningar och förslutningar i en halt så att plastens densitet överskrider $0,995 \text{ g/cm}^3$.
- Metalledlar får inte ingå i förpackningar eller förslutningar.

Undantag:

- *Metallfjädrar i pumpflaskor.*
- *Metall i tekniska delar i trigger till sprejflaskor för kallavfettningssprodukter.*

** Om produkten är förpackad i annat material än plast, vänligen kontakta Nordisk Miljömärkning för fastställande av krav.*

- ☒ Förpackningsspecifikation (inklusive flaska/burk/dunk eller liknande, etiketter och förslutning) eller intyg som visar vilken plast som används samt vilken färg förpackning och förslutning har.
- ☒ Bilaga 9 eller motsvarande intyg ifyllt och undertecknat.
- ☒ Dokumentation som visar att NIR-sensorn läser och sorterar förpackningen eller förslutningen till rätt plastfraktion om små mängder carbon black har använts i andra färger än svart.

O16 B - Etiketter för styva plastförpackningar: Design för återvinning av förpackningar

Etikett betyder "traditionell etikett", krympfilmsetikett/sleeve, direkttryck mm.

- För behållare i polyeten (PE) och polypropen (PP): Följande etikettmaterial är tillåtna:
 - Etiketter av polyolefinplast (PE och PP) samt PET- eller PET-G-etiketter med densitet $> 1,0 \text{ g/cm}^3$. För etiketter av annat material än förpackningen ska lämpligheten styrkas enligt Recyclclass' Recyclability Evaluation Protocol for labels and adhesives on HDPE containers, version 1.0²⁹.
 - Pappersetiketter utan förlust av fiber. Lämpligheten måste styrkas i enlighet med Recyclclass' Washing quick test procedure: For paper labels applied on HDPE & PP containers, standard laboratory practice, version 1.0³⁰.
- Behållare i polyetylentereftalat (PET) ska ha en etikett av annat plastmaterial, med en densitet $< 1,0 \text{ g/cm}^3$, eller en pappersetikett utan fiberförlust.
 - Pappersetiketter utan fiberförlust: Lämpligheten måste styrkas i enlighet med Recyclclass Washing-snabbtestprocedur:

²⁹ <https://recyclclass.eu/wp-content/uploads/2024/07/REP-HDPE-02.pdf> (Accessed on 2024-12-19)

³⁰ https://recyclclass.eu/wp-content/uploads/2021/10/RecyClass-Washing-QT-Procedure-for-Paper-Labels-applied-on-HDPE-and-PP-Containers_FINAL.pdf (Accessed on 2021-11-19)

För pappersetiketter applicerade på HDPE & PP-behållare, standard laboratoriepraxis, version 1.0.

Obs: PET-G är inte tillåtet i etiketter på PET-behållare. För närvarande är cPET-etiketter inte heller tillåtna. Nordisk Miljömärkning kommer att överväga att tillåta cPET-etiketter med lämpliga specifikationer, om cPET-etiketter blir godkända av EPBP (The European PET Bottle Platform) för PET-flaskor och/eller av RecyClass (www.recyclclass.eu).

- Polystyren (PS), polyvinylklorid (PVC) och andra halogenerade plaster får inte användas i etiketter.
- Metalliserade etiketter/krympfilmsetiketter är inte tillåtna.
- För etiketter av annat material än förpackningen: Etiketter får inte täcka mer än 60 % av behållaren. Beräkningen av procentsatsen ska baseras på behållarens tvådimensionella profil, dvs. arean på förpackningens topp och botten och sidorna av en låda/behållare/flaska/burk ska inte inkluderas i beräkningen. Om etiketten på framsidan av förpackningen och baksidan av förpackningen är av olika storlek, ska den maximala procentandelen på 60 % uppfyllas för varje sida separat. För en cylindrisk flaska kan beräkningen även baseras på den tredimensionella profilen exklusive botten och toppen av flaskan.
- Direkttryck på behållaren är inte tillåtet förutom datumkoder, batchkoder och UFI (Unique Formula Identifier).

Notera: Nordisk Miljömärkning genomförde ett projekt om etiketter 2020 och kom fram till att krav på etiketter bör ingå i kriterierna. Detta krav infördes 2021. Mer information finns i bakgrundsdocumentet under avsnittet "Etikettprojektet og O16B" under argumentationen gällande krav O16. Under 2024 har RecyClass ersatt Washing quick test procedure for film labels applied on HDPE & PP containers med Recyclability Evaluation Protocol for labels and adhesives on HDPE containers. Motsvarande evaluation protocol för PP förväntas publiceras 2025, varvid kriterierna kommer uppdateras med en referens till detta.

Vid nästa revision av kriterierna förväntas kravet revideras så att det krävs att förpackningar av PE och PP har en etikett av samma material, samt att pappersetiketter inte längre är tillåtna.

- ☒ Etikettspecifikationer som visar använt material och densitet. Bilaga 9 kan användas som en del av dokumentationen.
- ☒ Om plastetiketter av annat material än behållaren används på PE- eller PP-behållare: Testrapport från ett laboratorium som uppfyller villkoren i bilaga 4, som visar att märkningen är godkänd.
- ☒ Om pappersetiketter används: Testrapport från ett laboratorium som uppfyller villkoren i bilaga 4, som visar att etiketten är godkänd.

- ☒ Intyg om att PS, PVC och andra halogenerade plaster, aluminium och andra metaller inte har använts. Bilaga 9 kan användas.
- ☒ För etiketter av annat material än förpackningen: Beräkning av etikettstorlek jämfört med behållarens yta.
- ☒ Försäkran från sökanden att direkttryck inte används förutom datumkoder, batchkoder och UFI. Bilaga 2 kan användas.

Bakgrund till krav O16

De nordiska återvinningsmanualerna³¹ utgör basen för kravet på att plastförpackningar ska vara tillverkade av monomaterial av PE, PP eller PET. Dessa är de bästa plasterna ur återvinningssynpunkt. Bionedbrytbara plaster är inte lämpliga för dagens återvinningssystem och kan orsaka problem i materialåtervinningsprocessen.

Oblat och tätningar används för att förslutningar måste vara garanterat täta i all hantering, även vid transporter av större mängder. Många transportörer använder sig av automatisk maskinsortering där paket behandlas mycket hårt. Då duger inte vanliga korkar utan oblat krävs om förpackningen ska vara tät. Oblat och tätningar är en liten del av förpackningen och de tillåts även vara tillverkade av aluminium, papper och expanderad polyeten (EPE) under förutsättning att de är separerbara från förpackning eller kapsyl/lock.

Ofärgad plast har det högsta återvinningsvärdet. Mörka färger resulterar i en mörkare återvunnen fraktion, vilket inte är önskvärt. Därtill orsakar carbon black problem i automatiserade sorteringsanläggningar eftersom NIR-sensorn inte kan identifiera mörka färger som är producerade med carbon black.

För PET accepteras endast färglösa förpackningar eftersom det inte finns någon marknad för färgade förpackningar. För närvarande bränns färgade förpackningar i de nordiska återvinningssystemen. För PE och PP utesluts carbon black från förpackningar och förslutningar för att bidra till en ljusare återvunnen fraktion och undvika problem vid NIR-sensorn. Ett undantag för ljusare färger med små mängder carbon black har gjorts om det kan visas att NIR-sensorn kan läsa och sortera dem.

Fyllmedel begränsas så att HDPE- eller PP-densiteten inte överstiger 0,995 g/cm³. Om plasten blir för tät sjunker den i vattenbadet i återvinningsprocessen och går till förbränning istället för materialåtervinning.

³¹ "Plastförpackningar – En återvinningsmanual från FTI, version 0.7, Suomen Uusiomuovi Oy: Opas kierrätyskelpoisen muovipakkauksen suunnitteluun http://www.uusiomuovi.fi/document.php/1/130/packdes_painos_1/442070829017fd4aa7d7e00bf960978b (besökt 2019-04-30) <https://plast.dk/wp-content/uploads/2018/11/Design-manual-ENG-Forum-for-Circular-PlasticPackaging-NOVEMBER-2018.pdf>, <https://plast.dk/wp-content/uploads/2018/06/Bilag-Adesignmanual.pdf>

Metall är inte tillåtet, eftersom metallrester gör att plasten avvisas om det finns metalldetektorer på sorteringslinjen. Metallrester kan också bryta ner plast och bli ett problem i produktionen av återvunnen plast^{32 33}.

Silikon är inte tillåtet i förpackningar eftersom silikonföroreningar i återvunna fraktioner är problematiskt och de är svåra att få bort i återvinningsprocessen.

I dagsläget er nästen alle bil-, båd- og togplejeprodukter emballeret i plastprodukter, hvorfor de krav vi har formuleret fokusere på disse. Men at fremtiden kan bringe nye materialer i spil til emballering, i ønsket om at reducere brugen af plast generelt, skifte til øget andel fornybare materialer eller sikre højere andel genanvendt materiale. Denne løbende udvikling af markedet for emballage kan ske hurtigt og kan være svær at forudsige. Derfor forbeholder Nordisk Miljømærkning sig retten til at vurdere alternative emballagematerialer for bil-, båd- og togplejemidler og deres miljøprestanda ved konkrete forespørgsler. Fremtidige krav til andre emballagematerialer vil publiceres i kommende versioner af kriterierne, hvis disse udvikles.

Kravet är nytt i förhållande till kriteriegeneration 5.

Etikettprosjektet og O16B

Etiketkravet O16B er baseret på resultaterne i et etiketprojekt drevet af Nordisk Miljømærkning i sommeren/efteråret 2020 for vaskemidler, rengøringsmidler og håndopvaskemidler. Kravet blev indført i kriterierne ultimo 2021 og træder i kraft efter en overgangsperiode. Nogleaktører inden for genbrugsindustrien i Sverige (FTI), Finland (Uusiomuovi), Norge (RoAF, Mepex, Norner, Grønt Punkt Norge) og Danmark (Plastindustrien) blev hørt for at sikre relevante krav til det nuværende nordiske affald. Ydermere blev større etiketproducenter og leverandører, samt alle Svanemærkede licenshavere inden for ovennævnte produktkategorier konsulteret for at sikre opnåelige krav. PE- og PP-beholdere skal helst have etiketter af samme plastmateriale (hhv. PE og PP), for at lette korrekt sortering af NIR-sensoren. Andre etiketmaterialer accepteres dog på grund af den aktuelle markedssituation. Aftagelige etiketter foretrækkes, så vi undgår at forringe den endelige kvalitet af genbrugsmaterialet yderligere, ved at introducere forskellige polymerer ud over klæbemiddel og blæk. Derfor er det påkrævet at bestå Recyclos' Recyclability Evaluation Protocol for labels and adhesives on HDPE containers. Under 2024 har RecyClass ersatt Washing quick test procedure for film labels applied on HDPE & PP containers med Recyclability Evaluation Protocol for labels and adhesives on HDPE containers. Motsvarande evaluation protocol för PP förväntas publiceras 2025, varvid kriterierna kommer uppdateras med en referens till detta.

Vid nästa revision av kriterierna förväntas kravet revideras så att det krävs att förpackningar av PE och PP har en etikett av samma material, samt att pappersetiketter inte längre är tillåtna.

³² Plastkretsen and FTI, Bättre förutsättningar för återvinning av plastförpackningar.

³³ <http://www.plasticsrecycling.org/hdpe> hämtad 2017-08-08

Desuden skal PET- og PET-G-etiketter have en densitet $> 1,0 \text{ g/cm}^3$ for at adskilles fra PE- og PP-beholderne i flyde-/synkebadet. Papiretiketter skal være uden fibertab, fordi rester af papirfibre forårsager kvalitetsproblemer i genbrugsplasten. PET-beholdere skal have etiketter med densitet $1,0 \text{ g/ml}$). Som en konsekvens er cPET-etiketter indtil videre ikke tilladt. Nordisk Miljömærkning vil overveje at tillade cPET-etiketter med passende specifikationer, hvis cPET-etiketter bliver godkendt af EPBP (The European PET Bottle Platform) for PET-flasker og/eller af RecyClass (www.recyclclass.eu). Papiretiketter skal være uden fibertab, fordi rester af papirfibre forårsager kvalitetsproblemer i genbrugsplasten. Da vi ikke har været i stand til at identificere en standardiseret test for papiretiketter på PET-flasker, kræver vi test i henhold til Recyclclass' "Washing quick test procedure: For papiretiketter påført på HDPE & PP-beholdere, standard laboratoriepraksis, version 1.0", også til papiretiketter på PET-flasker. Har man forslag til tilpasninger for at gøre testen mere velegnet til papiretiketter på PET (f.eks. ændret vasketemperatur eller vandalkalinitet), eller kender man til en standardiseret test for papiretiketter på PET, så kontakt os venligst for at høre nærmere om kriterierne kan opdateres med en sådan testmetode. PET-G-etiketter/krympefilmetiketter er ikke tilladt på PET-beholdere, da PET-G er problematisk ved genanvendelse i store mængder, da det ikke er kompatibelt med det PET, der almindeligvis anvendes til beholderne (A-PET). PVC og anden halogeneret plast er udelukket, da de fører til negative miljøpåvirkninger ved affaldshåndtering. Hvis NIR-sensoren på sorteringsanlægget rammer etiketten i stedet for flasken, kan flasken ende i den afviste fraktion. Derfor må etiketter og krympefilmsetiketter af andet materiale end beholderen ikke dække mere end 60 % af beholderens overflade. Laserprint er tilladt, da der ikke bruges blæk i processen. Direkte tryk på beholderen er begrænset til batchnumre, datomærker og UFI-koder, da blækrester forringer kvaliteten af genbrugsplasten. Metalliserede etiketter kan detekteres af metaldetektorer, der får emballagen til at blive sorteret fra. Tynde metallag ser ikke ud til at have de store problemer med sorteringen eller genanvendelsen, hvis etiketterne kan adskilles fra beholderne. Disse metalmaterialer vil dog ikke blive genbrugt, og engangsbrug af metal er ikke meningsfuldt ud fra et ressourcesynspunkt.

Dette er et nyt krav, introduceret ultimo 2021.

O17 Återvinningsdesign av flexibla påsar/pouches

Påsar/pouches ska ges en utformning som underlättar materialåtervinning.

Förpackningen omfattar flexibla påsar/pouches.

Förslutningen omfattar kapsyler och lock.

- Förpackningar och förslutningar ska vara tillverkade av PE (polyeten), PP (polypropen) eller PET (polyetylentereftalat).
- Förpackningar ska vara tillverkade av monomaterial, dvs ej laminat med skikt i olika material. Barriärbeläggningar får

endast utgöras av EVOH (Ethylene vinyl alcohol) i max 5 % i förhållande till totalvikt.

- Förpackningar och förslutningar får inte vara infärgade med carbon black.

Undantag:

- *Små mängder carbon black som används i andra färger än svart om det kan dokumenteras att NIR-sensorn läser och sorterar förpackningen eller förslutningen till rätt plastfraktion.*
- *Text och piktogram.*
- Silikon får inte användas i förslutningar.
- Fyllmedel som exempelvis CaCO_3 får inte tillföras PE- och PP-förpackningar eller förslutningar i en halt så att plastens densitet överskrider 0,995 g/cm³.
- PS (polystyren), PET (polyetentereftalat), PVC (polyvinylklorid) och andra halogenerade plaster får inte användas i etiketter.

- ☒ Förpackningsspecifikation (inklusive påse/pouch, eventuella etiketter och förslutning) eller intyg som visar vilken plast som används samt vilken färg förpackning och förslutning har.
- ☒ Bilaga 9 eller motsvarande intyg ifyllt och undertecknat.
- ☒ Dokumentation som visar att NIR-sensorn läser och sorterar förpackningen eller förslutningen till rätt plastfraktion om små mängder carbon black har använts i andra färger än svart.
- ☒ Beräkning som visar att densitetsmättet inte överskrids.

Bakgrund till krav O17

Kraven för påsar/pouches är desamma som för plastförpackningar och förslutningar men med tilläget att barriärbeläggningar endast får utgöras av EVOH (Ethylene vinyl alcohol) i max 5 % i förhållande till totalvikt. Detta är i linje med vad återvinningsföretagen rekommenderar för att inte återvinningsprocessen ska påverkas negativt.³⁴

Nordisk Miljömärkning är medveten om att det i nuläget inte går att tillverka flexibla påsar/pouches av monomaterial om de ska uppfylla kraven på UN-märkning. I praktiken innebär därför kravet att vi styr mot dunkar eller flaskor i exempelvis polyeten. Sådana förpackningar kräver mer förpackningsmaterial per liter vätska men kan i gengäld materialåtervinnas, vilket Nordisk Miljömärkning anser vara överordnat.

Kravet är nytt i förhållande till kriteriegeneration 5.

³⁴ Grönt Punkt: Basic Facts Report on Design for Plastic Packaging Recyclability, 2017
<https://www.grontpunkt.no/media/2777/report-gpn-design-for-recycling-0704174.pdf>

O18 Förpackningar för sprejprodukter

- a) Sprejer som innehåller drivgas är inte tillåtet.
- b) Sprejprodukter till interiörrengöring ska ha permanent aerosolreducerande munstycke (skummunstycke).

Alternativt ska sprejprodukter ha annan aerosolreducerande anordning, till exempel aerosolreducerande formulering i form av viskös produkt. Det alternativet godkänns om det genomförs ett test som visar att mängden inhalerbar, torakal respektive respirabel aerosol är minst lika låg för testprodukten i sin ordinarie förpackning som för en referensprodukt med skummunstycke. Referensprodukten ska vara en Svanenmärkt produkt med skummunstycke.

Referensprodukten ska ha motsvarande kemiska sammansättning och fysikaliska egenskaper som produkten som testas. Testet ska utföras i enlighet med «bestemmelse av inhalerbar, torakal og respirabel aerosolfraksjon» såsom beskrivet i Olsen et al. (2017)³⁵. Testet ska utföras på ett laboratorium som är kompetent och opartiskt. Det ska uppfylla de allmänna kraven enligt standarden EN ISO 17025 eller vara ett officiellt GLP-godkänt laboratorium.

- ☒ Dokumentation som visar att drivgas inte används, till exempel beskrivning av förpackningen.
- ☒ Intyg/dokumentation från producenten av triggern/sprejflaskan som visar att den har permanent skummunstycke.
- ☒ Beskrivning av den alternativa aerosolreducerande anordningen och testrapport från jämförelsen mellan test- och referensprodukten.
- ☒ Dokumentation som visar att testet är utfört på ett laboratorium som är kompetent och opartiskt - och som uppfyller de allmänna kraven enligt standarden EN ISO 17025 eller är ett officiellt GLP-godkänt laboratorium.

Bakgrund till krav O18

a) Rengjøringsprayer med drivgass skiller seg fra triggersprayer blant annet ved at beholderen er av metall, og at produktene inneholder drivgasser som ofte er brannfarlige. Markedsandelene for bil-, båt- og togpleiemidler med drivgass er lav, dvs. potensialet er lavt. Nordisk Miljømerking har derfor i denne omgang valgt å utelukke produktformatet, uten å undersøke miljøpåvirkningene i detalj opp mot triggersprayprodukter.

b) Produkter som seljs som sprejer har ett annat exponeringsscenario än produkter som späds i vatten före användning. Vid användning av sprej bildas en sprejdimma, vilken användaren kan andas in. Detta ökar risken för att användaren utsätts för allergener, särskilt vid användning invändigt i bilen.

³⁵ Rengjøringsmidler i sprayform – Frigir de helseskadelige stoffer til arbeidsatmosfæren som kan inhaleres til lungene? Olsen, R., et al. (2017). STAMI-rapport nr 2. ISSN nr 1502-0932.

Flere studier har antydnet en sammenheng mellom rengjøringssprayer og astma hos voksne³⁶. Mengden av de helserelaterte aerosolfraksjonene inhalerbar, torakal og respirabel aerosol i spraytåken kan reduseres betraktelig ved bruk av skumdyse^{37 38}.

Sprayprodukter til innvendig rengjøring uten skumdyse eller tilsvarende aerosolreduserende innretning vil heretter ikke lenger kunne Svanemerkes.

Det andra alternativet innebær att producenten av produkten reducerar aerosoler på annat sätt såsom att exempelvis ha en viskös produkt. Detta kan godkännas om ett test kan påvisa att testprodukten i sin ordinarie förpackning har minst lika låg inhalerbar, torakal respektive respirabel aerosol som en referensprodukt med mesh foamer. Referensprodukten ska vara en Svanenmärkt produkt med mesh foamer. Testet ska utföras i enlighet med «bestemmelse av inhalerbar, torakal og respirabel aerosolfraksjon» såsom beskrivet i Olsen et al. (2017)³⁹, Testet ska utföras på ett laboratorium som är kompetent och opartiskt. Det ska uppfylla de allmänna kraven enligt standarden EN ISO 17025 eller vara ett officiellt GLP-godkänt laboratorium.

Delkrav b är nytt i förhållande till generation 5 av kriterierna.

O19 Användarinformation

På produktens etikett ska nedanstående information framgå. För produkter för professionell användning kan informationen framgå av tillhörande produktblad.

- Produktens användningsområde.
- Doseringsanvisning för produkter som ska spädas innan användning.
- Fryspunkt för rekommenderad dosering för spolarvätska.
- Hur förpackningen ska sorteras/återvinnas i varje nordiskt land där den säljs. Text eller symboler kan användas.
- För konsumentprodukter: Uppmaning om att välja en tvättplats där vattnet leds till avlopp som är anslutet till reningsverk.
Förslag på text: *För att skona miljön – välj en tvättplats där vattnet leds till avlopp som är anslutet till reningsverk.*
Spolarvätska undantas.

³⁶ Siracusa A, De Blay F, Folletti I, Moscato G, Olivieri M, Quirce S, Raulf-Heimsoth M, Sastre J, Tarlo SM, Walusiak-Skorupa J, Zock J-P. Asthma and exposure to cleaning products – a European Academy of Allergy and Clinical Immunology task force consensus statement. Allergy 2013; 68: 1532–1545

³⁷ Rengjøringsmidler i sprejform – Frigir de helseskadelige stoffer til arbeidsatmosfæren som kan inhaleres til lungene? Olsen, R., et al. (2017). STAMI-rapport nr 2. ISSN nr 1502-0932. <https://stami.no/wp-content/uploads/2017/02/STAMI-rapport20nr202202017.pdf>

³⁸ Personlig kontakt med Raymond Olsen, STAMI, 2017

³⁹ Rengjøringsmidler i sprejform – Frigir de helseskadelige stoffer til arbeidsatmosfæren som kan inhaleres til lungene? Olsen, R., et al. (2017). STAMI-rapport nr 2. ISSN nr 1502-0932.

☒ Kopia av etikett och/eller produktblad.

Bakgrund till krav O19

En betydande miljöparameter är att produkten används till rätt ändamål och att den doseras korrekt. Felanvändning och överdosering leder till ökad och onödig miljöbelastning. Nordisk Miljömärkning ställer därför krav på att det finns tydlig information om användningsområde och dosering på produktens etikett. Därtill är det viktigt att användare av konsumentprodukter blir upplysta om att de ska välja en tvättplats där vattnet leds till avlopp som är anslutet till reningsverk för att undvika att produkter släpps direkt ut i vattenmiljön. För att uppmuntra till återvinning ska information om hur förpackningen ska sorteras/återvinnas i varje nordiskt land där den säljs framgå.

Kravet är uppdaterat i förhållande till generation 5 av kriterierna med avseende på information om hur förpackningen ska sorteras/återvinnas i varje nordiskt land där den säljs.

8 Effektivitet

Spolarvätska omfattas inte av krav O20.

O20 Effektivitet

Produkten ska vara minst lika effektiv som motsvarande produkter på marknaden. Produktens effektivitet ska dokumenteras enligt nedan:

- För rengörande konsumentprodukter ska effektiviteten dokumenteras med funktionstest i enlighet med bilaga 10.
- För rengörande produkter för professionell användning ska effektiviteten dokumenteras antingen med:
 - a) funktionstest i enlighet med bilaga 10 eller
 - b) användartest i enlighet med bilagorna 11 och 12.
- För polerande produkter till manuell användning ska effektiviteten dokumenteras i enlighet med standarden ASTM D4955-89 "Standard Practice for Field Evaluation of Automotive Polish.
- För polerande produkter till icke manuell användning ska effektiviteten dokumenteras antingen med
 - a) funktionstest i enlighet med bilaga 10 eller
 - b) användartest i enlighet med bilagorna 11 och 12.
- För avrinningsmedel, sköljmedel, spolvax och kombivax som ingår i ett system tillsammans med andra Svanenmärkta rengörande eller polerande produkter för automattvätt ska effektiviteten dokumenteras antingen med
 - a) funktionstest i enlighet med bilaga 10 eller
 - b) användartest i enlighet med bilagorna 11 och 12.

- ☒ För rengörande konsumentprodukter: Funktionstest i enlighet med bilaga 10.
- ☒ För rengörande produkter för professionell användning: Funktionstest i enlighet med bilaga 10 eller användartest i enlighet med bilagorna 11 och 12.
- ☒ För polerande produkter till manuell användning: Testrapport i enlighet med standarden ASTM D4955-89 "Standard Practice for Field Evaluation of Automotive Polish".
- ☒ För polerande produkter till icke manuell användning: Funktionstest i enlighet med bilaga 10 eller användartest i enlighet med bilagorna 11 och 12.
- ☒ För avrinningsmedel, sköljmedel, spolvax och kombivax som ingår i ett system tillsammans med andra Svanenmärkta rengörande eller polerande produkter för automattvätt: Funktionstest i enlighet med bilaga 10 eller användartest i enlighet med bilagorna 11 och 12.

Bakgrund till krav O20

Det är viktigt att Svanenmärkta produkter är minst lika effektiva som motsvarande produkter på marknaden. Produktens effektivitet ska därför dokumenteras med funktionstest, användartest eller enligt standarden ASTM D4955-89 "Standard Practice for Field Evaluation of Automotive Polish", beroende på produktens användningsområde och funktion. I samband med revisionen till kriteriegeneration 6 har Nordisk Miljömärkning undersökt om det finns standardiserade effektivitetstester för fler produkttyper än polerande produkter till manuell användning. Eftersom detta inte finns har Nordisk Miljömärkning valt att behålla kravet på funktionstest och användartest. Kravet är dock förtydligat i förhållande till generation 5 av kriterierna. Bland annat framgår det att minst 80 % av de professionella användarna som testar en produkt i ett användartest ska bedöma produkten/produktsystemet som tillräckligt effektiv eller mycket effektiv för att kravet ska vara uppfyllt.

9 Kvalitets- och myndighetskrav

Kvalitet och myndighetskrav är allmänna krav som alltid ingår i Nordisk Miljömärknings kriterier. Syftet med dessa är att säkerställa att grundläggande kvalitetssäkring och tillämpliga miljökrav från myndigheterna hanteras på lämpligt sätt. De säkerställer också att Nordisk Miljömärknings krav uppfylls för produkten under hela licensens giltighetstid.

För att säkerställa att Svanens krav uppfylls ska följande rutiner vara implementerade.

O21 Ansvarig och organisation

Det ska finnas en ansvarig på företaget för att Svanens krav uppfylls, en marknadsföringsansvarig och en ekonomiansvarig samt en kontaktperson mot Nordisk Miljömärkning.

- ☒ Organisationsstruktur som visar ansvariga för ovanstående.

O22 Dokumentation

Licensinnehavaren ska arkivera den dokumentation som sänts in i samband med ansökan eller på motsvarande sätt upprätthålla information i Svanens datasystem.

- 🔍 Kontrolleras på plats vid behov.

O23 Produktens kvalitet

Licensinnehavaren ska garantera att den Svanenmärkta produktens kvalitet inte försämras under licensens giltighetstid.

- 🔍 Reklamationsarkiv kontrolleras på plats.

O24 Planerade ändringar

Planerade produkt- och marknadsmässiga förändringar som påverkar Svanens krav ska skriftligen meddelas Nordisk Miljömärkning.

- ☒ Rutiner som visar hur planerade produkt- och marknadsmässiga förändringar hanteras.

O25 Oförutsedda avvikelser

Oförutsedda avvikelser som påverkar Svanens krav ska skriftligen rapporteras till Nordisk Miljömärkning samt journalföras.

- ☒ Rutiner som visar hur oförutsedda avvikelser hanteras.

O26 Spårbarhet

Licensinnehavaren ska kunna spåra den Svanenmärkta produkten i sin produktion. En tillverkad/såld produkt ska kunna gå att spåra tillbaka till det tillfälle (tid och datum) och den plats (specifik fabrik) samt i relevanta fall även vilken maskin/produktionslinje där den blev producerad. Dessutom ska det gå att koppla ihop produkten med faktiskt använd råvara.

- ☒ Beskrivning/rutiner över hur kravet uppfylls.

O27 Lagar och förordningar

Licensinnehavaren ska säkerställa att relevanta gällande lagar och bestämmelser följs på samtliga tillverkningsställen för den Svanenmärkta produkten. Till exempel för säkerhet, arbetsmiljö, miljölagstiftning och anläggningsspecifika villkor/koncessioner

- ☒ Underskriven ansökningsblankett.

Bakgrund till krav O21 till O27

Kvalitets och myndighetskraven är generella krav som alltid är med i Nordisk Miljömärknings kriterier för produkter. Syftet med dessa är att säkerställa att grundläggande kvalitetssäkring och gällande miljökrav från myndigheter blir hanterade. Dessa ska även säkerställa att Nordisk Miljömärknings krav på produkten efterlevs under hela licensens giltighet.

Dessa krav motsvarar kraven i kriteriegeneration 5.

10 Områden utan krav

Det ställs inget krav på vikt–nytto-förhållande (VNF) för förpackningar. Bakgrunden är att det inte ser ut att vara någon betydande skillnad på förpackningar hos olika producenter. Det verkar inte heller finnas någon efterfrågan efter specialdesignade förpackningar så som det gör i andra produktgrupper, exempelvis rengöringsmedel och kosmetiska produkter. Det viktigaste är förpackningens motståndskraft mot kemikalier, fysiska påfrestningar och täthet och i de fall det krävs att förpackningen uppfyller kraven på UN-märkning. Intresset för förpackningsmaterial som inte är nödvändigt är liten, både hos producenter och kunder. Professionella produkter levereras ofta i stora volymer (10, 25 eller 200 liter) vilket dessutom gör att förpackningens miljöbelastning i förhållande till produktens övriga miljöbelastning är liten.

11 Ändringar jämfört med tidigare generation

Här listas kort de viktigaste ändringarna jämfört med tidigare generation.

Tabell 10 Jämförelse av krav mellan kriteriegeneration 5 och 6.

Krav remissförslag gen. 6	Krav gen. 5	Samma krav	Ändring	Nytt krav	Kommentar
O1 Beskrivning av produkten	O1		X		Det ska redogöras för hur produktens dosering i g/liter brukslösning är framtagen utifrån rekommenderad dosering på etikett/produktblad.
O2 Recept	O2	X			
O3 Hållbara råvaror				X	
O4 Klassificering av produkten	O3		X		CRM-stoffer forbys på produktnivå i tillegg til på råvaronivå.
O5 Klassificering av ingående ämnen	O6 och O7		X		Kravet är en sammanslagning av två tidigare krav på allergiframkallande ämnen respektive CMR-ämnen. Kravet är skärpt med hänsyn till sensibiliserande ämnen och att en gräns för hur mycket NTA som får finnas i råvaran är införd.
O6 Organiska ämnen, nedbrytbarhet	O9	X			
O7 Ämnen som inte får ingå i produkten	O10 och O12		X		Kravet är skärpt med avseende på följande: - Ftalater forbys - MG (metyldibromoglutaronitrile, CAS-nr 35691-65-7) forbys - MI (metylisotiazolinon, CAS-nr 2682-20-4) forbys - Fluortensider och andra per- och polyfluorerade föreningar (PFAS) forbys - BHT (butylated hydroxytoluene, CAS-nr 128-37-0) forbys - Mikroplast forbys - Hormonstörande ämnen förbjuds
O8 Silikoner	Delvis O10			X	
O9 Parfym	O11 och O3		X		Kravet är skärpt med avseende på att parfymer inte får ingå i konsumentprodukter och professionella produkter för förtvätt, s.k. pre-wash.
O10 Fosfor	O17	X			
O11 VOC (flyktiga organiska föreningar)	O16	X			
O12 Långtidseffekter på miljön	O5		X		Kravet är differentierat per produkttyp och skärpt för vissa typer.
O13 CDV (produkts kritiska förtunningsvolym)	O14		X		Övergång från akuta till kroniska data. Produkttyperna ser något annorlunda ut än i kriteriegeneration 5: - Motortvätt utgår, då dessa produkter är avfettningsmedel. - Fönstertvätt utgår och dessa produkter tillhör istället andra produkter.

					- Avfettningsmedel är uppdelad i alkalisk avfettning, kallavfettning och mikroemulsioner. - Från andra produkter är fälg- och hjulrengöring samt insektsrengöring utseparerade. Kravgränserna för CDV har skärpts för samtliga produkttyper sett till de numeriska värdena. En övergång från akuta till kroniska data innebär dock att skärpningen blir något mindre än vad siffrorna antyder.
O14 Etanol	O20		X		Kravet är skärpt. I de tidigare kriterierna ställdes endast krav på vegetabilisk råvara.
O15 Effektivitet och frostskydd	O21		X		Kravet är förtydligat. Bland annat framgår det att minst 80 % av användarna som testat en produkt i ett användartest ska bedöma den som tillräckligt effektiv eller mycket effektiv för att kravet ska vara uppfyllt.
O16A Återvinnings-design av plastförpackningar och förslutningar O16B Etiketter för styva plastförpackningar: Design för återvinning				X	
O17 Återvinnings-design av påsar/pouches				X	
O18 Användar-information	O23		X		Kravet är uppdaterat med avseende på information om hur förpackningen ska sorteras/återvinnas i varje nordiskt land där den säljs.
O19 Förpackningar för skumprodukter	O26		X		Delkrav b som innebär att alla sprejprodukter ska ha permanent aerosolreducerande munstycke (skummunstycke) är nytt.
O20 Effektivitet	O27		X		Kravet är förtydligat. Bland annat framgår det att minst 80 % av de professionella användarna som testat en produkt i ett användartest ska bedöma produkten/produktsystemet som tillräckligt effektiv eller mycket effektiv för att kravet ska vara uppfyllt.
O21 Ansvarig och organisation	O29	X			
O22 Dokumentation	O30	X			
O23 Produktens kvalitet	O31	X			
O24 Planerade ändringar	O32	X			
O25 Oförutsedda avvikelser	O33	X			
O26 Spårbarhet	O34	X			
O27 Lagar och förordningar	O28	X			